

Jesenice 14. januarja 1972

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarka«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Jemanje vzorca za preizkus kakovosti

Na zadnji seji nagrajeni novatorji

Odbor za izume in racionalizacije pri DS Železarne je imel ob zaključku preteklega leta (v ponedeljek, dne 27. decembra) v preteklem letu peto redno sejo. Na seji so obravnavali sedem v zadnjem času v proizvodnjo uvedenih večvrednih tehničnih izboljšav,

Seja konference ZKS ZP Slovenske železarne

Jutri, v soboto 15. januarja dopoldan, sklicuje sekretar konference ZKS Slovenske železarne inž. Tone Varl, drugo redno sejo konference v Gozd Martuljku. Na seji konference bodo obravnavali aktualne politične naloge ZK pri uveljavljanju ustavnih dopolnil, sprejemali poslovnik za delo konference ZKS ZPSZ in njenih organov ter izvolili sekretariat in sekretarja konference.

šav, katere so predhodno že obravnavale pristojne komisije pri svetih DE. Na osnovi priporočil, ocen in mnenj pristojnih strokovnjakov in izvedencev, je bilo pozitivno ocenjenih in spodbudno nagrajenih pet izboljšav z akontacijami, nagradami in odškodninami v skupni vrednosti 11.380,00 N din. Dva izboljševalna predloga pa sta bila zaradi nepopolnih izračunov rentabilnosti vrnjena v dokončno oceno ustreznim službam.

Avtorjem tehnične izboljšave št. 1985 »usposobitev rekuperatorjev na globinskih pečeh brez ustavitve peči« dipl. inž. JAKOBU ŠRANC in dipl. inž. VIKTORJU RAKOVEC, je bila priznana in izplačana enkratna akontacija v višini 2.000,00 N din. Avtorja sta opozorjena, da po enoletnem obratovanju prikažeta potrjene prihranke in koristi, ki se pojavljajo iz zgoraj navedene izboljšave.

FRANC RAVNIKAR, prvi asistent iz valjarne žice je prejel za svojo uspešno tehnično izboljšavo št. 1999 »rekonstrukcija I. in II. kanala na progi 270 Ø za vodenje zank ovalnega preseka v novi valjarni žice« enkratno spodbudno odškodnino za svoj dosežek v višini 2.340,00 N din.

Na osnovi razpisa, objavljenega v Železarku (11. VI. 1971, št. 22), je edino VILJEM FERK, dežurni ključavničar strojnega vzdrževanja valjarne Bela prijavil ustrezno rešitev naprave za vezanje TV kolobarjev na navijalcu štel. S preprosto pripravo so

vsj tam zaposleni zadovoljni. Na osnovi objavljenega razpisa v Železarku so člani odbora avtorju tehnične izboljšave 2008 R priznali najvišjo nagrado v višini 800.000 N din. Avtor ima pravico do dodatne odškodnine za uspešno in koristno izvedbo problema na osnovi razpisa. O dodatni odškodnini bo razpravljala na eni izmed prvih prihodnjih sej komisija za oceno tehničnih izboljšav pri svetu DE valjarne Bela.

Delovodju ŠTEFANU RUSU iz šamotarne, je bila priznana in izplačana najvišja odškodnina v višini 4.240,00 N din za koristno izvedeno izboljšavo št. 2012 »uspešno vzdrževanje in ceneno popravilo komornih peči v šamotarni s korundno maso.«

Avtor izboljševalnega predloga št. 2015 dipl. inž. BOŽIDAR BRUDAR, strokovni sodelavec raziskovalnega oddelka, je dobil za svoj znanstveni dosežek »naprava za merjenje dolžin in izračunavanje pravičnih odrezov blumov za potrebe valjarne žice« akontacijo v višini 20.000,00 N din. Zelo koristno in uporabno napravo bo naša gospodarska organizacija pustila tudi patentirati na lastne stroške in na ime avtorja.

Na seji odbora so govorili tudi o različnih organizacijskih predlogih za poživitev inovacijske aktivnosti, med drugim tudi o izpopolnitvi pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih.

Vsem avtorjem iskreno čestitamo!

Kaj ovira racionalizatorstvo

Kljub temu, da je lani poraslo število inovacijskih in racionalizatorskih predlogov, je iz nekaterih člankov, ki so bili objavljeni v Železarku razvidno, da avtorji ne dobijo ustrezne pomoči in razumevanja strokovnih služb za svoje ideje in predloge. Še najbolj zanimiv je predlog DIT-a, ki v prihodnje lahko veliko doprinese k realizaciji novih predlogov. Menim, da bomo le z novimi predlogi in odločitvami tovrstno dejavnost lahko izboljšali. Nemo goče je ocenjevati sedanje stanje, če ne bi imeli konkretnih primerov pomanjkljivosti strokovnih služb pri tej dejavnosti in tudi ne moremo pričakovati izboljšanja v kolikor ne poznamo napak in njihovih vzrokov.

V svojem članku bi rad dodal nekaj predlogov in misli za kasnejše ukrepanje komisijam in strokovnim službam. Najprej smatram, da je postopek za samo prijavo predloga zelo birokratski in tudi ne enakopraven za avtorje. Tudi ne mislim, da avtorji ne bi znali prijaviti svojih izboljševalnih predlogov, vendar so vsi ti sodelavci zaposleni na delovnih mestih in pri samih predlogih. Različna je tudi raven kvalifikacije idej in njihovih predlagateljev, zato so nekateri predlogi zelo skopo opisani in tudi enako priporočeni od ocenjevalcev.

Tudi ostali smo pripravljeni — ker smo tako uslužni za skupni denar, tudi vedno sodelovati in pomagati pri sestavi predloga. Tako nas je še več, ki pripravljamo delovni čas. Zakaj mora avtor sam opisovati in pisati ter pri raznih službah iskati podatke o stroških in prihrankih. Sam postopek je toliko zapleten, da reševanje predloga do naveditve traja tudi več mesecev. Poleg tega so stroški izboljšave v večini primerov ocenjeni, predlog pa se registrira šele po izvedenem delu, oziroma po daljšem obratovanju.

Verjetno bi lahko še kaj dodal, ker pa so avtorji predlogov sami dovolj seznanjeni bi posredoval nekaj predlogov za izboljšanje stanja na tem področju.

1. Izdelati je treba obrazec prijave inovacije kjer bo avtor idejo samo predlagal brez izračunov in nepotrebnih pisarije. Prijava naj bi služila:

- a) kot prijava predloga,
- b) kot naročilo za obdelavo in izdelavo tehnične službe,
- c) informacija knjigovodstvu,
- d) informacija obratovodstvu,
- e) javna informacija v obratu (ime predlagatelja ni potrebno).

2. Referat za racionalizacijo mora obdelati predlog da ga

bo možno realizirati. Predlog mora posredovati vsem službam, ki morajo pri tem strokovno sodelovati z vsemi izračuni in dokumentacijo.

3. Določiti je treba minimalno akontacijo za vsak inovacijski predlog ter osebo ali službo, ki to lahko odobri.

4. Dokončni obračun predloga naj upošteva določila sedanjega pravilnika, pri čemer mora služba že določiti vse faktorje in deliti predloge po vrednosti, tako da se ne bi dogajali primeri, da komisija v delovni enoti predlog pošilja zaradi večjega prihranka odboru pri delavskem svetu in se tako postopek vleče vsaj za dva meseca.

Verjetno to še ni vse kar bi bilo koristno, še manj pa je to končna formulacija predlogov. Pri vsem tem želim, da bi predlog spodbudil tudi ostale sodelavce k razmišljanju in dajanju novih predlogov. S kritično oceno naj bi sodelavci tudi prispevali k izboljšanju sedanjega stanja na področju racionalizatorstva in tudi k pravilniku, ki vsebuje nekaj nepreciziranih členov, tako, da je možno različno tolmačenje in izvajanje le-teh.

Izmenjajmo naša mnenja in izboljšajmo naše delo ter uspehe!

MENS

Razvrednotenje dinarja in železarne

Ponovni opomin

Ne bomo povedali nič novega, če ponovno ugotovimo, da je v zadnjih letih trajno prihajalo do povečanja uvoza metalurških surovin za potrebe črne metalurgije. Značilno je v pogojih povečanja proizvodnje, da se je uvoz gotovih proizvodov v zadnjih dveh letih gibal na nivoju okrog milijon ton. Vs to je razumljivo občitno povečalo odvisnost ene bazične veje od uvoza in pripeljalo do neuresničevanja minulega petletnega načrta. Po tem se je predvidevalo, da bomo leta 1970 proizvedli okrog 3,2 milijona ton surovega jekla, medtem, ko smo ga iz domačih železarn dobili okrog mi-

lijon ton manj. Zaostajanje v proizvodnji jekla je bilo prisotno tudi v minulem letu, ko smo proizvedli okrog 2,6 milijonov ton, medtem, ko se za leto načrtuje manjši porast oziroma 2,8 milijonov ton surovega jekla.

Železarne so večkrat opozarjale na vzroke o neuresničevanju razvojnih načrtov industrije jekla v Jugoslaviji. Posledice neuresničevanja načrtov te gospodarske veje, občitno prizadenejo trgovinsko bilanco države. To tako zaradi povečanja uvoza jekla, ki bi ga lahko, razen posameznih kvalitet, v veliki meri proizvedli doma, kakor (Nadalj. na 2. strani)

Leto 1972 — leto kakovosti

Tako na področju gospodarstva kot negospodarstva, se vedno bolj poudarja pomen kakovosti. Toda ne samo to, pojem kakovosti se uveljavlja pravzaprav v vseh sferah družbenega življenja in dela od proizvodnje do zdravstva in šolstva, od samoupravljanja do razširjene reprodukcije in integracije, življenjskega standarda itd. Ta pojem je v naši deželi, v kateri smo v četrto stoletje prerasli iz nerazvite v srednjerazvito državo, postal pogoj nadaljnjega razvoja in rasti, pogoj za učinkovitejše vključevanje v mednarodno delitev dela, pogoj za hitrejši razvoj demokratičnega, samoupravnega socializma. Najbrž so ravno ta dejstva vodila zvezni izvršni svet, da je v okviru mednarodnega gibanja leto 1972 v Jugoslaviji proglasil za leto kakovosti. Pri tem pa nedvomno ne gre samo za kratkotrajno kampanjo, ampak za dolgoročno programiranje boljše kakovosti dela tako v gospodarskih, kot negospodarskih dejavnostih, od proizvodnje do različnih uslug.

Najbrž ne bi bilo potrebno posebej poudarjati, da je za vsako proizvodnjo oziroma za njen uspeh v konkurenčni borbi odločilnega pomena enakomerna in dobra kakovost izdelkov. Da je osnovni cilj vsake proizvodnje dejavnosti doseganje ekonomske kakovosti, kar pomeni z doseženo stopnjo kakovosti v polni meri ustreči zahtevam in željam kupca ob maksimalni ekonomiki proizvodnje. Dosegati višjo kakovost ob enakih proizvodnih stroških. Odveč je poudarjati, da je kakovost tudi osnovni pogoj tržnega gospodarstva, pogoj za učinkovito posredovanje na mednarodno tržišče, da je odločilnega pomena tako v obdobju recesije, kot v obdobju konjunktore. Da je kakovost največje jamstvo poslovnega ugleda podjetja itd. Vendar pa v vseh teh primerih kakovost ne prizadeva samo čiste tehnike proizvodnje, temveč se razširja od organizatorja proizvodnje, proizvajalca, raziskave tržišča oziroma prodaje, kontrole kakovosti, do trgovca in potrošnika. Pri vseh teh vprašanih kakovosti se mora vsako podjetje, pa tudi naše zavedati, saj je na to opozorila tudi decembrska seja konference ZK Železarne, da ima znotraj podjetja še velike rezerve tehnične in ekonomskega značaja. Da je te rezerve potrebno maksimalno izkoristiti in tržišču dokazati zanesljivost in dobro enakomerno kakovost. Vse to pa se znotraj podjetja povezuje s kontinuirano kakovostno proizvodnjo, s kakovostnim vzdrževanjem proizvodnih naprav, s kakovostnim ali proučnim investiranjem in končno s kakovostnim odločanjem, sklepanjem s kakovostnimi stališči do posameznih vprašanj itd.

S tem pa že prehajamo na področje učinkovitosti oziroma kakovosti samoupravljanja, višje kakovosti razširjene reprodukcije, višje kakovosti integracije, samoupravnih in družbenih dogovarjanj itd. Sem nedvomno sodi tudi višja kakovost družbeno političnega delovanja, odločanja sklepanja in podobno. K vsemu temu lahko uvrščamo tudi višjo kakovost — večjo humanost in kultiviranost medsebojnih odnosov, višjo kakovost v vsem našem življenju in delu. Kajti besede večja organiziranost, večja učinkovitost in podobno, ne pomenijo nič drugega kakor kakovostnejše uresničevanje programskih smernic, ki nas vodijo v demokratični, samoupravni socializem.

Če na področju proizvodnje lahko dovolj konkretno in opredeljeno govorimo o kakovosti, kjer tržišče zaradi nezanesljivosti ali slabe kakovosti kaj hitro izloči proizvajalca, mnogo težje konkretno govorimo o kakovosti v drugih sferah družbenega življenja in v negospodarstvu. Če mi na primer blago, ki ga kot potrošnik rabim, kakovostno ne ustreza od enega proizvajalca, si bom izbral drugega. Ali kot oče lahko izberem svojemu otroku drugega učitelja, kljub temu, da objektivno domnevam, da njegovo delo z otroki ni kakovostno, niti v vzgojnem, niti v učnem smislu. Ali kot bolnik na primer lahko izberem bolnico, ki slovi po kakovostnejših uslugah, ker sem po organizacijski shemi vezan na določeno bolnico itd. itd. Navedeni primeri so poudarjeni predvsem zato, da bi se toliko bolj zavedali, da je borba za večjo kakovost v sferi negospodarstva oziroma družbenih služb bolj neopredeljena. Da bo potrebno ustvariti še mnogo družbenih norm, kriterije, meril in podobno, da bo borba za večjo kakovost bolj učinkovita, oziroma, da bo tudi na tem področju kakovost pomemben element delitve dohodka po delu. To še toliko bolj, ker se kakovostno delo v šolstvu, zdravstvu, socialnem varstvu, kulturi, založništvu, političnem življenju neposredno odraža tako v kakovostni proizvodnji, kot v kakovostnem samoupravljanju, odločanju, medsebojnih odnosih itd. itd. Slaba kakovost dela na teh področjih ima lahko tudi dalekosežne razvojne posledice.

Se in še bi lahko navajali področja družbene dejavnosti in konkretna področja. Namen je bil predvsem poudariti pomen proglasitve leta 1972 kot leta prizadevanj in borbe za kakovost v vseh sferah družbenega dela in življenja. Podčrtati tudi dolgoročnost tovrstnih prizadevanj in zahtevo, da proglas ne ostane samo kampanja, ampak široko, vsestransko gibanje tako v gospodarstvu, kot v negospodarskih dejavnostih. Zahteva po kakovosti naj prodre v vse pore našega življenja.

Nadure na vzdrževanju — da ali ne?

Koncem lanskega leta sem v povzetkih zapisnikov delovnih skupin obrata RTA zasledil precej enostransko in subjektivno kritiko obratov, delavcev in oddelkov, ki baje opravljajo nadure več ali manj zato, da si umetno dvigajo osebnih dohodkov na račun tistih delavcev, ki nadur ne opravljajo. Ni dvoma, da je bila akcija dogovorjena in koordinirana.

Tako enostransko prikazovanje tega problema pa lahko da napačno sliko in napačno osnovo za ukrepe odgovornih oseb. Lahko zopet pridemo do situacije iz leta 1967 in 1968, ko so bile nadure poluradno prepovedane oziroma v lastno škodo tistih, ko so jih izvajali.

Pridružujem se stališču oziroma principu, da naj bi bilo nadur čim manj in to zaradi naslednjih vzrokov:

— rušijo 42-urni delovni teden,

— dodatno utrujajo in škodljivo vplivajo na zdravje in neposredno varstvo pri delu,

— niso upoštevane v delovno dobo in zato kot take, oblika izkoriščanja človeka po delovni zakonodaji in družbi,

— rušijo nagrajevanje vrednosti dela posameznih kategorij in kvalifikacij,

— vodje dela in organizacije se zanašajo nanje in zmanjšujejo prizadevanje v smeri preventivnega vzdrževanja in

— iz razloga, čimveč je potrebnih nadur, več je zastojev na agregatih.

Po drugi strani pa mora biti vsakemu poznavalcu vzdrževanja in vzdrževalne tehnologije jasno, da se določenemu številu nadur popolnoma ne da izogniti. To pa zaradi več razlogov, h katerim se bomo še povrnil. Zelo je razširjeno mnenje, oziroma lahko bi rekli domneva povečati produktivnost v rednem delovnem času, pa bo nadur toliko manj. To precej velja za kakršnokoli proizvodnjo, kjer so enote in merila dela znana in dokaj enostavna, za vzdrževanje pa nikakor ne. Za Nemčijo npr. vem, da imajo preventivno planiranih ca 70 % vzdrževalnih posegov, z delovno silo še daleč nimajo takih problemov kot mi, pa vendar vsi tam zaposleni naši nekdanji vzdrževalci zagotavljajo, da ravno tako delajo nadure.

Ker sem prepričan, da nasprotovanje ne nastopa zaradi humanih razlogov, ostane ta še dva druga:

— načrtovanje skupne mase OD, ki resnično oškoduje ostale,

— čisto običajna slovenska zavist.

Pri obravnavi tega problema pa je treba upoštevati nekaj dodatnih dejstev:

1. Največ 25 % nadur ima značaj rednega vzdrževanja, vse ostale pa so izvršene zaradi nenadnih okvar zaradi preobremenjevanja in malomarnosti delavcev, ki opravljajo s stroji, nadalje zaradi prilagajanja obdobja in rokov popravil zahtevam proizvodnje, zaradi dodatnih prazničnih in nedeljskih del, zaradi nadomestovanja odsotnosti, potem pa še na in-

vesticijskih in amortizacijskih delih.

2. Vse izvršene nadure pa nanesejo komaj 1/3 manjkajočih ur zaradi nezasedenosti normativ. Zato, če je nagrajevanje pravilno postavljeno za potrebno število ur po normativu, nadure ne smejo nikakor vplivati na višino OD tistih, ki nadur ne opravljajo. Razumem pa nezaupanje

Ponovni opomin

(Nadaljevanje s 1. strani)

tudi zaradi uvoza metalurških surovin, glede na zaostajanje primarnih faz metalurške proizvodnje v Jugoslaviji.

Poudariti moramo, da je vrednost uvoza proizvodov in surovin črne metalurgije za potrebe železarn in drugih koristnikov v letu 1969 znašala 2.298 milijonov dinarjev. Leto kasneje, to je leta 1970, je uvoz znašal že 3.630 milijonov dinarjev, v prvih desetih mesecih lani pa 3.702 milij. dinarjev (dolar 15 dinarjev). V lanskem devetmesečnem obdobju je samo za uvoz pločevine in lamel porabljeno 1.229 milij. dinarjev, za uvoz paličastga in posebno oblikovanega jekla 731 milijonov, surovega železa 197 milij., valjane in vlečene žice 225 milijonov, cevi in jeklenih spojníc 305 milij., koksa 168 milijonov, za uvoz starega železa 180 milij. dinarjev itd.

V kakšni odvisnosti je govorila, se jasno vidi iz navedenih primerov. To se še bolje vidi, če opomnimo, da devizne potrebe črne metalurgije za uvoz surovin, pogonskega in pomožnega materiala letos znašajo okrog 156 milijonov dolarjev. Medtem se decembrska devalvacija dinarja v takih okoliščinah še posebno odraža v tistih gospodarskih vejah, ki niso orientirane na izvoz, ali konkretno v bazični industriji. Tako je tudi s črno metalurgijo, kjer se predvsem zaradi zaostajanja primarne faze metalurške proizvodnje, povečuje uvoz metalurških surovin v odnosu na pretekla obdobja, čeprav ta uvoz predstavlja znatno manjši del nasproti količinam surovin iz domačih virov.

Orientacijski izračuni, narejeni na osnovi kalkulacij železarn kažejo, da negativna posledica devalvacije prinaša letos nove stroške proizvodnje v višini okrog 409 milij. dinarjev. To pa prvenstveno zaradi predvidenega povečanja uvoza surovin in reprodukcijskega materiala (metalurški koks, droben koks in premog za koksiiranje, antracit, polizdelke, rudo za poživljanje, ferolegure, staro železo itd.). Če upoštevamo tudi pozitivne posledice devalvacije pri izvozu, ki znašajo

do obstoječih razmer, saj nam glede tega še do danes nihče ni nallil čistega vina.

Lahko bi navedel še nekaj praktičnih primerov, ki bi pokazali neizbežnost določene števila nadur. Lahko bi bil tudi precej grob in razpravljal o vrednosti in potrebnosti tistih, ki jih v tovarni potrebujemo le točno 8 ur, pa to ni danes moj namen. Le nekaj si mislim in sicer, da smo lahko veseli, dokler bomo imeli ljudi, ki so naduro pripravljeni delati v tovarni, honorarno izven železarne so možnosti, da v istem času služijo precej več.

okrog 30 milijonov dinarjev, potem lahko zaključimo, da novi stroški železarn znašajo blizu 380 milij. dinarjev. Pri tem pa ne omenjamo novih izdatkov pri uvozu metalurške opreme.

Te misli niso napisane zato, da bi opozorili na to, kar je decembrska devalvacija prinesla eni zelo važnih industrijskih vej, ker se vse njene posledice še vedno ne morejo v tako kratkem času oceniti. S temi vrsticami smo hoteli še enkrat opozoriti na posledice dosti počasnega razvoja črne metalurgije, še posebno pa na nedovoljno koriščenje domačih surovinskih virov, kar je pripeljalo do povečane odvisnosti od uvoza. Posledice takega odnosa so že znane — devizni izdatki, ponavljajoči nesporazumi proizvajalcev in potrošnikov jekla okrog količin in asortimenta uvoza, neredno in nezanesljivo oskrbovanje, neizvrševanje načrtov proizvodnje in programa izvoza predelovalcev jekla, neuskkljeno koriščenje kapacitet, povečanje stroškov itd. Zadnji ukrepi, še posebno pa devalvacija dinarja, pomenijo samo nov, toda ostrejši opomin.

(Slobodan ŠINDOLIĆ —
Privredni pregled —
10. jan. 1972)

Železarski globus

ALŽIRIJA — Alžirska vlada je pobolastila neko projektantsko podjetje iz ZDA za izdelavo posebne študije. Le ta naj bi proučila možnost gradnje plinovoda za dobavo zemeljskega plina iz alžirskih nahajališč direktno do zahodno evropskih industrijskih centrov. Trasa naj bi potekala prek Maroka, Gibraltarske ožine in Španije.

JAPONSKA — Japonske železarske družbe so predvidevale, da bodo do leta 1975 dvignile letno proizvodnjo surovega jekla od dosedanjih 93 na 160 milij. ton. Zaradi sedanje slabše konjunktore, za katero menijo, da bo trajala daljše obdobje, so znižali svoja predvidevanja za 20 % oziroma na 128 milij. ton.

V letu 1971 dosegli 95.2% skupne in 96.1% blagovne proizvodnje

Izvršitev programa skupne in blagovne proizvodnje ter odprave za december 1971

Delovna enota:	SKUPNA PROIZVODNJA			BLAGOVNA PROIZVODNJA			Odprava
	program	izvršitev	%	program	izvršitev	%	
Plavž	13.200	12.554	95.1				
SM jeklarna	27.340	26.206	95.9				
El jeklarna	15.290	13.459	88.5				
Livarne	127	140	109.8	50	95	190.6	95
Samotarna	1.550	1.489	96.1	300	200	66.5	200
TALILNICE:	57.417	53.848	93.8	350	295	84.3	295
Bluming-štekkel	43.000	44.541	103.8	6.700	7.239	108.-	7.384
H O P	900	847	94.2	890	845	94.9	912
Valjarna žice	9.400	9.844	104.7	3.400	3.026	89.-	2.923
VALJARNE BELA:	55.300	55.332	103.8	10.990	11.110	101.1	11.219
Lahke proge	2.256	2.853	126.5	120	205	171.-	209
Valjarna 2400	8.600	8.119	94.4	8.550	8.030	93.9	7.932
Jeklovlek	1.650	1.575	95.5	1.650	1.574	95.4	1.689
VALJARNE JAVORNIK:	12.506	12.547	100.3	10.320	9.809	95.1	9.830
Hladna valjarna	2.690	2.736	101.7	2.680	2.732	101.9	2.695
Žičarna	5.275	5.551	105.2	3.455	3.753	108.6	3.596
Žebeljarna	895	926	103.5	890	919	103.3	862
Elektrode	1.150	1.140	99.2	1.145	1.136	99.2	1.142
Prašek	100	92	92.1	100	92	92.1	94
PREDEL. OBRATI:	10.110	10.445	103.3	8.270	8.632	104.4	8.389
SKUPAJ:	133.333	132.172	99.1	29.930	29.846	99.7	29.733
Tuja predelava	500	251	50.3	500	251	50.3	251
ZELEZARNA:	133.833	132.423	98.9	30.430	30.097	98.9	29.984

Planirane proizvodnje za dom je 90 ton, izvršene pa 140 ton.

Izvršitev družbenega plana za leto 1971 — skupne in blagovne proizvodnje ter odprave

Delovna enota:	SKUPNA PROIZVODNJA			BLAGOVNA PROIZVODNJA			Odprava
	program	izvršitev	%	program	izvršitev	%	
Plavž	155.000	134.315	86.7				
SM jeklarna	320.000	303.836	94.9				
El jeklarna	180.000	159.299	88.5				
Livarne	1.600	1.782	111.4	600	609	101.6	609
Samotarna	20.000	17.582	87.9	3.500	5.168	147.7	5.168
TALILNICE:	676.600	616.814	91.2	4.100	5.777	140.9	5.777
Bluming	413.400	403.475	97.6	27.670	11.490	41.5	11.234
Štekkel	108.800	104.855	96.4	61.320	73.775	120.3	73.991
H O P	8.000	13.521	169.-	7.900	13.517	171.1	13.456
Valj. žice	105.000	100.512	95.7	30.480	30.920	101.4	30.772
VALJARNE BELA:	635.200	622.363	98.-	127.370	129.702	101.8	129.453
Lahke proge	13.600	35.207	258.9		6.164		6.164
Valjarna 2400	105.000	97.018	92.4	104.350	96.038	92.-	94.597
Jeklovlek	20.400	17.551	86.-	20.400	17.534	86.-	17.681
VALJARNE JVK.:	139.000	149.776	107.8	124.750	119.736	96.-	118.442
Hladna valj.	30.500	28.764	94.3	30.420	28.427	93.4	28.408
Žičarna	65.000	59.086	90.9	44.480	39.389	88.6	39.027
Žebeljarna	12.000	10.373	86.4	11.800	10.328	87.5	10.197
Elektrode	10.800	12.677	117.4	10.730	12.619	117.6	12.885
Prašek	1.200	923	76.9	1.200	923	76.9	904
PREDEL. OBRATI:	119.500	111.823	93.6	98.630	91.686	93.-	91.421
SKUPAJ:	1.570.300	1.500.776	95.6	354.850	346.901	97.8	345.093
Tuja predel.	9.000	2.759	30.7	9.000	2.751	30.6	2.751
ZELEZARNA:	1.579.300	1.503.535	95.2	363.850	349.652	96.1	347.844

Planirane proizvodnje za dom je 1.850 ton, izvršene pa 2.199 ton.

Poslovno leto 1971 smo zaključili kljub objektivnim težavam, ki smo jih imeli preko celega leta, dokaj uspešno. V vseh obratih niso dosegli željenega, so pa zato z dobrim delom presegli planske obveze: valjarna žice, elektrodni oddelek in oblikoval-

nica profilov. Pohvaliti je treba vse tri obrate, ki so kljub težavam presegli planske obveze. V valjarni žice so imeli težave zaradi okvar na progah in zastojev na peči, v elektrodnem oddelku pa v občasnem pomanjkanju rutila.

Glavni vzroki zaradi katerih ostali obrati niso dosegli planskih obvez so:

— večje okvare: bluming, hladna valjarna, jeklovlek;

— pomanjkanje vložka: hladna valjarna, valjarna 2400, jeklarna (prva polovica leta);

— pomanjkanje delovne sile: vsi obrati;

— redukcija električne energije: elektro jeklarna.

V jeklovleku je k neizpolnitvi plana pripomogla tudi velika količina izmečka v teži 1.254 ton ali 7,1% skupne proizvodnje.

Vsi ti vzroki nam jasno kažejo, kje moramo v letošnjem letu najbolj trdo poprijeti, da bomo planske obveze, ki niso majhne, dosegli.

Mesec december je miniaturna slika dela Železarn v preteklem letu. Tudi v tem mesecu smo imeli težave s katerimi smo se srečevali preko vsega leta, vendar niso tako močno vplivale na uspešnost, saj smo se močno približali planskim obvezam.

Analiza dela po obratih je sledeča:

TALILNICE:

Slab vložek, pomanjkanje delovne sile, okvare, v elektro jeklarni pa še redukcija elektroenergije, so glavni krivci za nedoseganje plana.

VALJARNE BELA:

Zaradi valjanja prek potisne peči smo tako na bluming, kot na šteklu pre-

segli planske obveze. Nismo pa uspeli kupce zadovoljiti v kvalitetnem asortimentu predvsem v valjanju prek štekla.

Valjarna žice je v decembru dosegla rekordno proizvodnjo 9.844 ton, od tega žice 9.105 ton.

Profilarna zaradi selitve v nove prostore na Javornik, ni dosegla planskih obvez.

VALJARNE JAVORNIK:

Jeklovlek se je močno približal planskim obvezam. V odpravi je dosegel celo 1.698 ton, kar je za mesecem marcem druga največja odprava.

Valjarna 2400 plana ni dosegla zaradi neugodnega dimenzijskega asortimenta (pomanjkanje naročil za debeline pločevine pod 20 mm), in pa zato, ker prodajni oddelek ni uspel prodati okoli 1.800 ton valera.

PREDELOVALNI OBRATI:

Vsi obrati hladne predelave so dobro delali. V hladni valjarni so dosegli rekordno proizvodnjo dinam pločevine 530 ton, v elektrodnem oddelku pa smo postavljeno obvezo do izvoza elektrod v Rusijo v roku izpolnili.

Sk-

Poškodbe v decembru

V zadnjem mesecu lanskega leta je bilo na delovnih mestih v Železarni poškodovanih 40 naših sodelavcev. Zaradi poškodb smo izgubili 725 delovnih dni. Pregled poškodb po delovnih enotah je naslednji:

Talilnice 10 poškodb — 193 dni, valjarna Bela pet poškodb — 150 dni, valjarna Javornik osem poškodb — 84 dni, predelovalni obrati 5 poškodb — 108 dni, vzdrževanje pet poškodb — 72 dni, transport šest poškodb — 112 dni in upravne službe ena po-

škodba in šest izgubljenih dni. V energetskih obratih poškodb niso imeli.

Na poti v službo je bilo v decembru šest poškodb in 105 izgubljenih dni. V talilnicah so imeli eno poškodbo in štiri dni, v valjarnah na Javorniku dve poškodbi in 44 dni ter v predelovalnih obratih tri poškodbe in 26 dni. V valjarni Bela, energetskih obratih ter upravnih službah poškodb na poti niso imeli, zaradi poškodb na poti iz prejšnjih mesecev pa so vzdrževalci izgubili 24 dni in na transportu 7 delovnih dni.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Dežurna služba

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 15. januarja:		
Anton KOMLIJANC, HOP	851	871
NEDELJA, 16. januarja:		
Franc GLOBOČNIK, plavž	340	740
PONEDELJEK, 17. januarja:		
inž. Stanko ČOP, talilnice	328	76538
TOREK, 18. januarja:		
Zvonimir LABURA, žebeljarna	730	738-749
SREDA, 19. januarja:		
Edvard CENCEK, TSV	548	727
ČETRTEK, 20. januarja:		
Zdravko CRV, valjarna žice	852	760
PETEK, 21. januarja:		
inž. Boris BERGANT, TSN	801	81628

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Določena vsebina, organizacija in datum programske seje občinske konference ZMS Jesenice

V četrtek, 6. januarja je bila razširjena seja predsedstva občinske konference ZMS Jesenice. Na seji so razpravljali o nadomestnih volitvah članov predsedstva konference in zbrali nekaj predlogov.

Dogovorili so se, da bo programska seja občinske konference ZMS v sredo, 19. januarja ob 16. uri v sejni sobi skupščine občine Jesenice. Najprej bo govoril predsednik organizacije o rasti in organiziranosti ZMS v občini ter o metodah političnega dela. V nadaljevanju bo sekretar občinske konference poročal o enoletnem delu ZMS v občini, po poročilu pa si bodo člani konference in gostje ogledali kratek film o letošnji paradi mladosti v maju. Nato bo sledila razprava.

Po krajšem odmoru bodo nekateri člani predsedstva posredovali izvlečke pravil občinske organizacije ZMS, akcijskega načrta občinske konference ZMS in njenih organov za leto 1972 ter triletnega načrta družbenega izobraževanja mladih v občini. Nato bo konferenca razpravljala o vseh treh dokumentih in jih sprejela.

Na programski seji bodo tudi nadomestne volitve članov predsedstva občinske konference ZMS, imenovani pa bodo tudi predsedniki komisij pri predsedstvu občinske konference.

Na seji predsedstva so govorili tudi o vseh treh dokumentih, ki so že mesec dni v razpravi v vseh aktivih ZMS in so leti že poslali nekatere pripombe. Največ pripomb je bilo na predlog pravil občinske organizacije ZMS, saj je bilo štirinajst členov spremenjenih in dopoljenih, dodana pa sta bila dva nova. Na predlog programa dela za

leto 1972 in predlog triletnega izobraževanja mladih ni bilo bistvenih vsebinskih pripomb.

Nedvomno mladi dosti pričakujejo od programske seje konference, saj se bodo na njej dogovorili za večjo enotnost akcij ZMS v občini ter za njeno boljšo organiziranost. Svojo udeležbo na tej seji pa je zagotovil tudi Živko PREGL, predsednik republiške konference ZMS.

Redna seja predsedstva TK ZM Železarne

V torek, 11. t. m. je predsednik TK ZM Miro Ipavec sklical redno sejo predsedstva na kateri so predvsem govorili o pripravi na bližnjo sejo konference Zveze mladine v Železnari.

Letna konferenca mladih železarjev bo 22. januarja t. l. in so v polnem teku tudi priprave, tako organizacijske kot programske. Konferenca sama naj bi ocenila delo ZM v prejšnjem letu, kritično spregovorila o poslovanju TK, potrdila novo strukturno obliko komiteja in program posameznih komisij pri TK ZM ter nam dala nove smernice dela za naprej, za leto 1972. Predsedstvo je ugotovilo, da do sedaj delo na pripravi poteka dobro, v prihodnjih dneh bo treba še izpolniti kandidacijsko listo predsedstva in same konference.

Pripravlja se tudi posebno gradivo v katerem bo objavljeno poročilo sekretarja o enoletnem delu in o problemih kateri so spremljali to delo, nova strukturna oblika TK ZM, programi komisij pri TK ZM za leto 1972, poslovnik ter predlog izvršilnih organov konference.

TK ZM želi le, da bi bil obisk mladih na konferenci čim boljši, saj le tako bo mogoče oceniti delo in sprejeti nove programe dela, kateri bodo osnova za uspešno delo TK ZM v letu 1972.

Lj

9. seja komisije za samoupravljanje

Komisija za samoupravljanje pri tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne je začela z delom lani v maju. Predsednik Tone Zupan nam je povedal, da je z delom članov komisije zadovoljen, saj so prizadevni in na sejah zelo odgovorno tudi sodelujejo v razpravi. Že na prvi seji so se dogovorili za delovni načrt, ki obsega šest točk. Največ pozornosti so posvetili problematiki delovnih skupin v tovarni in sprejeta stališča uskladili s stališči komisije za samoupravljanje pri tovarniški konferenci ZKS. Stališča so nato posredovali prek tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne delavskemu svetu Železarne, ki jih je tudi potrdil.

Komisija za samoupravljanje pa je na šesti seji, ki je bila v ponedeljek 10. januarja, obravnavala dokaj zahtevno nalogo. Na svojih sejah nameravajo obravnavati statut Železarne, ki vsebuje 274 členov. Komisijo zanimalo predvsem to, kako v Železnari izpolnjujemo določila, napisana v statutu Železarne. Obširno delo naj bi opravili v dveh mesecih. Sprejeta stališča, usklajena s stališči komisije za samoupravljanje pri TKZKS pa bodo predložili tovarniškemu odboru osnovne organizacije sindikata Železarne in nato pa še delavskemu svetu Železarne v razpravo in potrditev. Že na ponedeljkovi seji so ugotovili, da vse premalo skrbimo za dosledno izpolnjevanje vsega tistega, za kar smo se pred dvema letoma strinjali in zapisali v statut.

Komisija med drugim ugotavlja tudi to, da vsi člani kolektiva še vedno nimajo brošure v kateri je natisnjen statut Železarne, pa čeprav je bil sprejet v avgustu 1970.

Že na samem začetku razprave komisija za samoupravljanje ugotavlja, da je vrsto vprašanj, ki še vedno niso rešena oziroma so odprta. To zlasti velja za delovno enoto, kjer še ni realizirano vse kar predvideva in določa statut.

Tovariš Zupan je povedal, da je bilo na eni izmed zadnjih sej predsedstva TO OO sindikata Železarne rečeno, da je treba sindikalno organizacijo še bolj približati oziroma jo okrepiti v obratih. Skladno s tem so tudi člani komisije za samoupravljanje dobili napotilo, da pri svojem delu upoštevajo predvsem to, da informirajo kolektiv na sestankih delovnih skupin, o svojem delu ter o delu sindikalne organizacije in samoupravnih organov.

B. r.

II. tekmovanje iz znanja o družbenopolitični ureditvi SFRJ na ŽIC

V organizaciji prvega zmagovalca tekmovanja iz družbeno politične ureditve SFRJ Jugoslavije, učencev 4. razreda metalurgov TSS na ŽIC, je bilo 8. januarja drugo tekmovanje iz tega predmeta tokrat na temo: Samoupravljanje v železnari Jesenice.

V pozdravnem govoru je predsednik organizatorjev pozdravil pokrovitelja tega tekmovanja — direktorja kadrovskega sektorja Železarne dipl. politologa Tomaža Ertla, predsednika delavskega sveta Železarne dipl. inž. Emila Ažmana, tajnika samoupravnih organov Železarne Milana Polaka ter vse druge goste, ki so našli čas in se udeležili tekmovanja.

Po izvolitvi tekmovalne komisije, katero so sestavljali vsi navedeni gostje, ter po en predstavnih vsake ekipe, se je pričel izredno zanimiv boj za točko.

Vsaka ekipa je morala odgovoriti na pet vprašanj. Odgovori so se ocenjevali od 0—5 točk.

Po prvih štirih vprašanjih, sta nekoliko zastali le ekipe 2. d in 2. e razreda, medtem ko so bile ostale štiri ekipe po točkah precej izenačene. Od teh štirih ekip je na zadnje, peto vprašanje, prva odgovarjala I. ekipa 3. a razreda, ki je na zastavljeno vprašanje odgovorila popolnoma pravilno. Druga ekipa 3. a je za svoj odgovor dobila le dve točki in je tako nekoliko zaostala. Na vrsti sta bile še obe ekipi favoritov. Ekipa 3. c razreda je na zastavljeno vprašanje odgovorila popolnoma pravilno in tako za eno točko prehitela I. ekipo 3. a razreda.

S svojim pravilnim odgovorom pa je ekipa metalurškega oddelka TSS pokopala vse upe ostalih ekip in tako že drugič osvojila prehodni pokal.

Končni vrstni red je bil takle:

1. ekipa 4. metalurškega oddelka TSS 20 točk,
2. ekipa 3. c razreda (elektrikarji) 16 točk,
3. I. ekipa 3. a razreda (kovinarji) 15 točk,
4. II. ekipa 3. a razreda (kovinarji) 13 točk,
5. ekipa 2. d razreda (valjavci) 9 točk,
6. ekipa 2. c razreda (talilci) 7 točk.

(Opomba: 3. a je nastopila z dvema ekipama zaradi velikega števila učencev v razredu.)

Prve tri ekipe so dobile tudi lepe denarne nagrade in sicer za 1. mesto 1000 din, za 2. mesto 800 din, za 3. mesto pa 600 din. Ta denar bodo porabili učenci lahko za zaključne izlete.

Po končanem tekmovanju je pokrovitelj tov. Ertl izrazil željo, da bi se taka tekmovanja odvijala tudi v bodoče. Pohvalil je znanje učencev, ki je bilo na primerni ravni, obenem pa je obljubil pomoč Železarne tudi še za naprej. Predsednik tekmovalne komisije inž. Ažman pa je vse tekmovalce povabil na prigrizek in prijateljski razgovor v restavracijo Kazine.

Tekmovanje je bilo dobro organizirano, bodoči samoupravljalci pa so tudi dokazali, da so s sistemom samoupravljanja v Železnari dobro seznanjeni.

Žal se tekmovanja ni udeležila ekipa Železarne, ki je bila prav tako vabljena, medtem ko tekmovalna ko-

misija ni dovolila nastopiti ekipi 4. letnika TSS — strojne, ker je bila zaradi neodgovornosti nekaterih učencev

nepopolna. To sta bili tudi ediri senci, ki sta padli na to tekmovanje.

Seje sindikalnih odborov

BLUMING-ŠTEKEL

Sedma redna seja sindikalnega odbora blumingštel na Javorniku je bila 28. decembra. Predsednik sindikalnega odbora Mavro Lenardič je opozoril na naloge, ki jih ima sindikalna organizacija pri izvajanju sklepov kongresa samoupravljalcev v Sarajevu. Za tem je prisotne članke sindikalnega odbora seznanil tudi z vsebino odgovora ob obisku sekretarja ZSJ tovariša Rožiča. V naslednji informaciji so bili člani seznanjeni s problematiko, ki se nanana na uvedbo 20 % udeležbe tovarne in ostalih dveh tovarn pri formiranju poslovnega sklada ZPSZ. Isto problematiko so obravnavali tudi na sestanku, na katerem so bili prisotni sodelavci iz pocinkovalnice, lužilnice, adjuštaže in delavci zaposleni pri odpravi izdelkov. Tudi na tem sestanku so pozitivno ocenili predlog o formiranju poslovnega sklada pri ZPSZ.

Ob koncu sestanka so rešili še nekatera organizacijska vprašanja ter imenovali za novega predsednika komisije za letovanje tovariša Jeklerja, komisijo za šport pa bo vodila tovarišica Močnikova.

VALJARNE PROFILOV

Člani sindikalnega odbora so se sestali 22. decembra in razpravljali o predlogu za uvedbo poslovnega sklada pri ZPSZ kjer bo naša udeležba 20 %. S predlogom se je sindikalni odbor strinjal, toda spremeniti bo treba odnos partnerjev, ker v nasprotnem

primeru ne bo pravega učinka. Ker ima tudi obrat za prihodnje leto odredene planske naloge so predsedniku sindikalnega odbora naročili, da čimprej skliče razširjeno sejo, na kateri bi obravnavali samo plan in delovne odnose. Prav tako se niso strinjali z zahtevo, da je kriterij za dvig regresa desetdnevni dopust. V drugi točki dnevnega reda so uredili še nekatere organizacijske zadeve.

LIVARNE

Peta redna seja sindikalnega odbora livarne je bila 15. decembra. Najprej so analizirali delo sindikalnega odbora in finančno stanje, nato pa poslušali informacijo obratovodje o vsoti 924,15 N din, ki je bila dodeljena sindikalnemu odboru od pogodbenih obveznosti obrata. Ob koncu seje je bilo predlagano, naj bi se ob novem letu spomnili tudi upokojenih sodelavcev, tri najstarejše upokojenke pa naj bi obiskali tudi na njihovih domovih.

Spregovorili so še o sredstvih, ki jih je treba nameniti za obratna tekmovanja, ki so organizirana na pobudo sindikata. Članom kolektiva nameravajo omogočiti ogled našega muzeja. Obratovodja livarne tovariš Bertonec je ob koncu seje posredoval še kratko informacijo o tem, da je za leto 1972 dovolj naročil in imamo s poslovnimi partnerji tudi dobre medsebojne odnose. Tudi v letu 1972 bo treba opraviti pogodbeno delo in nadurno delo.

Samoupravni organi v preteklem tednu

11. seja odbora za dohodek in nagrajevanje

Na 11. seji odbora za dohodek in nagrajevanje, ki jo je predsednik sklical v soboto, 8. januarja 1972, so obravnavali oblikovanje mase osebnega dohodka za december, analizo finančnega rezultata za november in reševali tekoče zadeve.

Pri pregledu mase osebnega dohodka za december so sklenili, da se izplača celotna oblikovana masa in da se poleg redne izravnave v mejah 97—105 % popravijo mase osebnega dohodka še telim obratom: valjarni 2400, plavžu, martinarni in jeklovleku do srednje meje, elektro jeklarni se izplačana stimulacija za šarže smatra kot dotacija za izplačilo do srednje meje, transportu pa se k masi doda še 2.200 din iz lastne rezerve.

Analizo finančnega rezultata so vzeli na znanje in ugotovili ugodne rezultate v visoki prekoračitvi količinskega plana in v veliki razliki med ustvarjeno in planirano realizacijo. Slabša je razlika med dejansko in planirano povprečno prodajno ceno, ki je tokrat ena njslabših od marca sem in opazen je porast izrednih dohodkov in izdatkov zaradi medsebojnega knjiženja inventurnih razlik. Za pomemben delovni uspeh pa so smatrali to, da smo ob

koncu novembra presegli z ostankom dohodka prenešeno izgubo iz prejšnjih let, res da le za 39.118 din, vendar je to po dolgem času naš prvi res čisti dobiček.

V nadaljevanju seje so obravnavali tekoče zadeve in med njimi reševali tudi problematiko osebnega dohodka sektorja tehnične kontrole in raziskav. Na osnovi pripomb tega sektorja, zlasti pa raziskovalnega oddelka in na osnovi analize, ki jo je pripravil oddelek za nagrajevanje ter razprave na sami seji so ugotovili, da proti TKR ni bila politika nagrajevanja prav nič drugačna kot do vseh ostalih v Železarni. Zato v okviru sedanjega sistema nagrajevanja niso mogli in niso bili pripravljeni kar koli spreminjati in delati izjem. Vse razlike, ki nastajajo in so podane v analizi izvirajo iz nočnih in drugih dodatkov, norm ter nedeljskih pribitkov in bodo prisotne tudi v novem sistemu. Nato so še naročili upravi podjetja, da

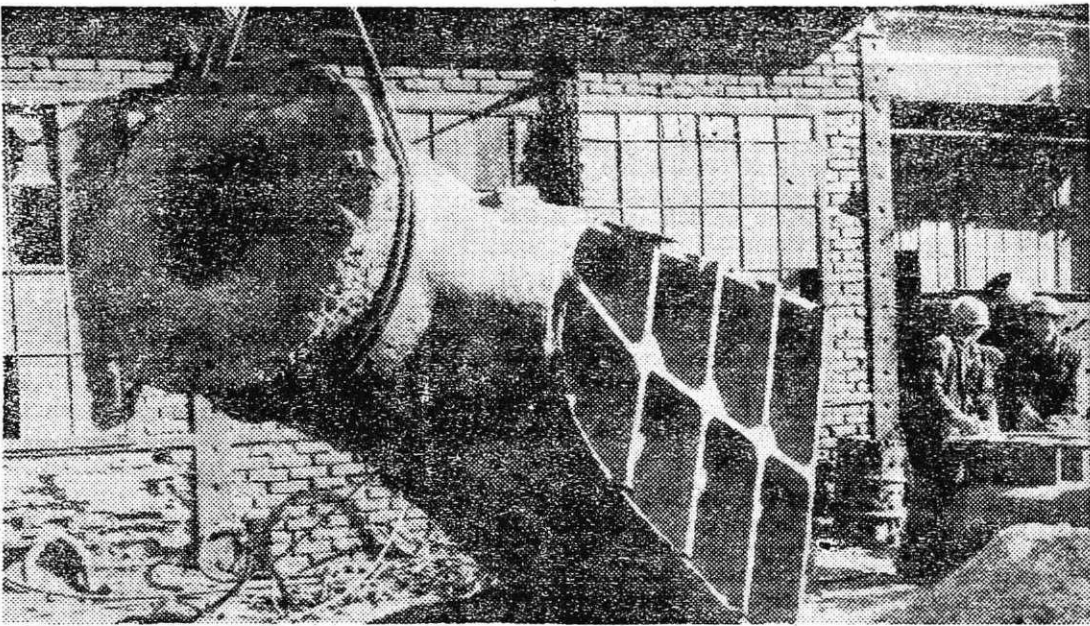
raziskovalnemu oddelku in odelku tehnične kontrole poda utemeljen odgovor, zakaj ta dva oddelka ne sodita v proizvodni sektor kot proizvodni enoti.

Obravnavali so predlog za stimulacijo števila šarž v SM in elektro jeklarni in odobrili, da se za december, januar in februar računa kot osnova

za stimulacijo 15 šarž v martinarni in 9 šarž v elektro jeklarni in da se stimulacijo poveča na 7 din/osebo s tem, da se odpravi tudi pogoj izpolnitve operativnega plana. Pregledali so zaslužke pod 1.000 din v novembru in menili, da bi morali te osamljene primere v tovarni reševati predvsem obratovodje, če drugače ne tudi s premestitvami, ker moramo primere ko delavci ne dosegajo 1.000 din osebnega dohodka zaradi slabega izpolnjevanja norme, gledati tudi s stališča neizkoriščenih naprav. Potem so obravnavali še predlog

glavnega direktorja glede najvišjega osebnega dohodka in sklenili, da je v tem pogledu treba strogo upoštevati samoupravni sporazum.

Pred zaključkom seje pa so vzeli na znanje še informacijo direktorja sektorja za ekonomiko o poteku priprav novega sistema ustvarjanja in delitve osebnih dohodkov in so se strinjali, da priprave potekajo po predvidenem programu. Sklenili so, da bo po tem vprašanju posebna seja odbora okrog 20. t. m. in da bodo na tej seji sklenili, kdaj naj bi novi sistem začel veljati.

Eden večjih odlitkov naših sodelavcev v jeklovleku

Sestanki delovnih skupin

21. 12. — HVŽ — GUZELJ — PATENTIRNICA — Na dnevnem redu sestanka je bil predlog o novi kvalitetni vsebini integracije slovenskih železarn. K informaciji o izpolnjevanju plana v novembru niso imeli pripomb in pričakujejo, da v kolikor ne bo večjih zastojev, bo plan v decembru izpolnjen. Pogovorili so se tudi o dopustih med remontom. Niso se strinjali s predlogom, da bi se ločili po progah, kar še posebej velja za prve patentirarje.

21. 12. — STROJNE DELAVNICE — URH — KLJUCANICARJI STROJEV — Poročilo o opravljenem delu v novembru je posredoval obratovodja. Razen tega so razpravljali še o predlogu nove kvalitetne vsebine integracije v ZPSŽ. Zavezali so se za ustrezno razsvetljavo. Delo je sicer v teku, da pa razsvetljava še ni dokončno urejena, je treba vzroke iskati v tem, ker primanjkuje električarjev.

O predlogu nove kvalitetne vsebine integracije slovenskih železarn so razpravljali na sestankih delovnih skupin: plavž: — Voga — aglomeracija rudarna, Velikajna — kamnolom; valjarna Bela: — adjustaža štekel Javornik — Dremelj, Svetina, Knific; elektrojeklarna: — Legat — peči; predelovalni obrati: — žebeljarna — Hlebanja, Mikula — zavijalnica; elektrotoplotna energija: — Soklič, Sirc in Zalokar.

27. 12. — VALJARNA BELA — JORDAN — BLUMING STEKEL — K poročilu o opravljenem delu v prejšnjem mesecu niso imeli pripomb. Na znanje so vzeli predlog o formiranju poslovnega sklada pri ZPSŽ in menijo, da bo le-ta prispeval k izboljšanju sedanjega stanja v ZPSŽ. Večje planske naloge v letu 1972 bodo dosegali le ob ustreznem programu, manjšem številu zgrešenih šarž in z obratovanjem škarij za razrezovanje širokih trakov. Niso bili zadovoljni z obvestilom, da bo problematika rezalcev in žerjavovodij obravnavana šele po uvedbi štiriizmenskega obratovanja na štekle.

30. 12. — VALJARNA 2400 — SMOLEJ — PROGA — Obratovodja inž. Bartelj je posredoval informacijo o planu za leto 1972. Govoril je o količinskem in finančnem planu za vso Železarno ter o nalogah obrata. Z njegovim poročilom so se strinjali, prav tako tudi s predlogom o ustanovitvi poslovnega sklada pri ZPSŽ. Na sestanku so zahtevali, da je treba za sobotno obratovanje narediti točen razpored dela, tako da bodo delali na vse tri izmene, ob sobotah ko delajo tudi v drugih obratih, prosti pa bodo vedno takrat, kadar je v Železarni predvidena prosta sobota. Ob koncu sestanka so se zavzemali za popravilo žerjava številka 6 in popravilo klešč za zakladanje bram in slabov. Popraviti bo treba tudi magnetne špule.

29. 12. — VALJARNA 2400 — KNAFELJ — ADJUSTAŽA — Pozitivno so ocenili predlog za formiranje poslovnega sklada ZZSZ. Posebno pozornost so posvetili kvaliteti, še posebej, ker je leto 1972, leto kvalitete. Njihova delovna skupina bi lahko k izboljšanju kvalitete prispevala svoj delež z vestnim delom, z odkrivanjem napak, ter ugotavljanjem njihovega izvora. Seveda je treba napake tudi odpraviti. Treba se je zavedati, da so kupci vsak dan bolj zahtevni in da se je treba za trg tudi boriti. Razpravljali so še o prostih sobotah v letu 1972. Niso zadovoljni, ker pišejo nočno izmeno za naslednji dan. Zaradi tega imajo precej nevšečnosti. Ob sobotah morajo delati zato, ker je zadnja nočna dnina pisana za prihodnji mesec. Koliko imajo zaradi tega v dninski knjigi rdečih osmic, kljub temu, da se po drugi strani prizadevamo za cenejše poslovanje.

26. 12. — TRANSPORT — BROLE — OPERATIVCI — Obširno so razpravljali o nagrajevanju, ki po njihovem mnenju ne ustreza. Ponovno so navedli vse naloge, ki so zajete v opisu delovnega mesta za operativca. Na sestanku je bil prisoten tudi šef delovne enote tovariš Košir, ki je pohvalil delovno skupino za vestno opravljenega dela, saj ni problemov, niti pritožb zaradi dela transportnih

operativcev. Nekaj misli je povedal tudi k nagrajevanju transportnih operativcev, ki menijo, da je osma skupina prenizka.

24. 12. — TRANSPORT — GASAR — VZDRŽEVANJE PROGE — K predlogu nove kvalitetne vsebine integracije slovenskih železarn so prisotni imeli več pripomb. Vodja delovne skupine je nato govoril o varnosti pri delu ter o obvezni uporabi zaščitnih sredstev na delovnih mestih. Opozorilo se je nanašalo na varno delo pri čiščenju tirov ob večjih snežnih padavinah. Ob takih prilikah je zaradi pomanjkanja delavcev problematično čiščenje tirov in pride tudi do zastojev v proizvodnih obratih. Predlagali so, naj bi dopuste, ki so namenjeni za proste sobote lahko koristili tudi v začetku leta 1972.

30. 12. — RTA — LOGAR — TMK — Delovna skupina je na predhodno pojasnilo šefa DE vzdrževanja inž. Noča, razpravljala o novi kvalitetni vsebini integracije slovenskih železarn. Ugotovili so, da je bil akcijski program v celoti izpolnjen kljub pomanjkanju materiala iz uvoza.

31. 12. — TKR — KURNER — RO — Vodja oddelka je prisotnim posredoval delovni načrt raziskovalnega oddelka za leto 1972. Največ strokovnih kapacitet je namenjenih za osvajanje novih tehnoloških procesov, ki naj bi zamenjali stare. Tu so mišljeni dodatni materiali in utrjevanje proizvodnje kjer bo to še potrebno. Velik poudarek je dan statistično matematičnim raziskavam.

Vodja oddelka je posredoval tudi pregled interne problematike, za minulo leto in opozoril na nepravilnosti, ki jih je treba odpraviti. Dopolniti bo treba tudi opremo laboratorija z modernejšimi stroji, saj klasična oprema laboratorijev ne zadošča več za raziskave.

4. 1. 1972 — UPRAVNE SLUŽBE — NEMEC — ENERGETSKO GOSPODARSTVO — Članom delovne skupine je vodja posredoval pregled izpolnjevanja akcijskega programa in opozoril na naloge, ki jih bo treba opraviti. Največjo pozornost bo treba posvetiti borbi za znižanje specifičnih porab vseh vrst energije. Omenjeno je bilo tudi izpolnjevanje delovnih pogojev zaposlenih z ozikom na delovno okolje (ogrevanje, prezračevanje, odpravevanje). Po obrazložitvi predloga o formiranju poslovnega sklada pri ZPSŽ v višini 20 % poslovnih skladov posameznih železarn, se strinjali s formiranjem takšnega sklada.

Stališča in sklepi konference ZK Železarne do gospodarjenja v podjetju

Konferenca ZK železarne Jesenice je na redni seji, 17. 12. 1971 kot rezultat predhodnih razprav na aktivih ZK, na sejah skupine in grupe za gospodarstvo pri komiteju ZK in na seji komiteja ZK sprejela naslednja stališča in sklepe:

1. ZK z zadovoljstvom ugotavlja, da je finančni rezultat devetmesečnega poslovanja dober. Ob tem izreka priznanje vsem prizadevnim članom našega kolektiva, samoupravnih organov, posebej pa vodilnim delavcem. Poleg boljših rezultatov proizvodnje nasproti letu 1970, ZK ugotavlja, da je finančni rezultat v precejšnji meri posledica ureditve cen našim proizvodom.

2. ZK železarne Jesenice z zadovoljstvom ugotavlja, da bomo v tem letu uspeli poravnati vse naše stare obveznosti iz prejšnjih let, pravilno ovrednotili nekatere nekurantne materiale, povečali amortizacijo iz minimalne na funkcionalno ter povečali odstotek dajatev v sklad za stanovanjsko izgradnjo. Menimo, da je takšna politika samoupravnih organov tovarne pravilna in jo zaradi tega podpiramo.

3. ZK istočasno ugotavlja, da količinski rezultati devetmesečne proizvodnje niso doseženi v taki višini kot je to predvideno po planu. Pri tem ugotavlja:

a) da so nekateri ključni obrati pod planom, nekateri pa celo pod lanskegaletno proizvodnjo,

b) da kakovostni premik ne gre po predvidenem trendu, pri čemer se ZK ograjuje od ekonomske upravičenosti ali neupravičenosti takega trenda, ker ne razpolaga s potrebnimi podatki,

c) da je izplen na splošno v upadanju, kar je prav tako vplivalo na slabše rezultate proizvodnje,

d) da je bilo 20.000 ton predobav in 43.000 ton neizdobavljenih naročil, kar zmanjšuje poslovni ugled železarne.

Za vse to pa ni zadovoljive obrazložitve v omenjenem poročilu.

Poleg proizvodnih problemov konferenca ugotavlja tudi druge slabosti ali boljše rečeno nezadovoljive rezultate in to:

e) naraščanje odsotnosti z dela, čemur je lahko vzrok tudi visok delovni staž kolektiva in zaradi tega daljši dopusti,

f) število izključenih narašča in ne da bi podrobno analizirali ta pojav menimo, da to ni v korist našega podjetja,

g) da so stroški proizvodnje pomembno nad planiranimi.

Iz dosedanjih navedb lahko zaključimo, da bi bil devetmesečni finančni rezultat poslovanja še mnogo boljši, če bi uresničili planske obveznosti. ZK železarne ugotavlja, da so vzroki za navedene slabosti v naslednjem:

I. ZUNANJI VZROKI

1. Nelikvidnost gospodarstva in zaradi tega tudi nelikvidnost železarne Jesenice. Zveza komunistov železarne meni, da je za odstranitev nelikvidnosti potrebno še naprej vlagati vse napore. Pri tem se

posluževati vseh ukrepov, ki jih določajo zakonska določila in ki ne kršijo korektnih poslovnih morale.

II. NOTRANJI VZROKI

1. Pomanjkanje delovne sile.

ZK ugotavlja, da je pomanjkanje delovne sile, predvsem strokovne delovne sile dejstvo in da ta problem ne moremo več reševati samo z besedami. Zato stojimo na stališču, da je nužno prisluhniti potrebam posameznih delovnih enot po delovni sili.

Menimo, da je treba:

— dati kadrovskemu sektorju večja pooblastila pri uresničevanju kadrovske politike na vseh nivojih v železarni Jesenice. Kadrovski sektor pa je dolžan zaostri kontrolo pri sprejemu, kakor tudi uveljaviti sistem napredovanja, kar bo spodbuda članom kolektiva.

— Uvesti bolj gibčen sistem razporejanja delovne sile. Predvsem so dolžni neposredni vodje razporediti ljudi na rentabilnejša delovna mesta.

— Bolj pospešeno delati na inovacijah in racionalizacijah delovnih mest, ki zahtevajo veliko delovne sile in

— uskladiti obseg nalog delovnih enot z realnimi možnostmi delovne sile.

2. Pomanjkanje vložka.

ZK ugotavlja, da je večkrat vzrok slabim rezultatom dela tudi pomanjkanje ustreznega vložka. Menimo, da je te probleme mogoče odstraniti s:

— pravilnim in pravočasnim načrtovanjem vložka,

— vztrajanjem na izdelavi tistega, kar je naročeno. Pri tem zaostri osebno odgovornost načrtovalcev in vodij proizvodnje.

— Nagrajevati le tisto, kar je po planu narejeno.

— Uskladiti medobratno preskrbo z vložkom.

— Uskladiti zunanjo prodajo in potrebo po vložku tudi takrat, kadar se kaže ekonomsko interesantna prodaja tako imenovanega vložnega materiala.

— Terminiranju dati večji pomen, v operativne programe proizvodnje pa vnašati le tista naročila, za katere je preskrbljen vložek.

— Urediti skladiščno poslovanje z vložkom in ostalim pomožnim materialom.

3. Vzdrževanje.

Kot osnovni problem vzdrževanja izstopa nedoslednost pri uvajanju postavljene organizacije vzdrževanja, pomanjkanje rezervnih delov, pomanjkanje strokovnega kadra, brezskrben odnos uporabnikov do strojnih naprav in mačehovski odnos do vlaganja v obstoječe naprave. ZK železarne Jesenice vztraja na stališčih:

— da z doslednostjo uvajamo postavljeno organizacijo vzdrževanja in s konkretno prakso odstranimo pomisleke o dobri ali slabi pravilni ali

nepravilni organizaciji vzdrževanja. Pri odstranjevanju prisotnih napak upoštevati dosedanje izkušnje in ugotovitve ter predloge neposredno prizadetih.

— Bolj intenzivno in s polno odgovornostjo pristopiti k urejevanju poslovanja z rezervnimi deli.

— Več skrbí za strokovni kader vzdrževalcev. Pri tem se posluževati različnih metod priučevanja in strokovnega usposabljanja. Potrebno bo spremeniti tudi odnos do strokovnih šol v železarskem izobraževalnem centru.

— Zaostri osebno odgovornost uporabnikov strojnih naprav in to odgovornost povezati s sistemom nagrajevanja. Za vsako pomembnejšo okvaro pa ugotoviti vzroke.

— ZK meni, da je kljub upravičeni investicijski politiki orientirani v nove proizvodne naprave, potrebno več vlagati za vzdrževanje obstoječega strojnega parka.

4. Organiziranost.

Na vseh aktivih in sejah je bila ostra kritika na račun organiziranosti tovarne. Prevladuje splošno mnenje, da se v tovarni ne da ničesar narediti, ker se odločbe, nalogi in odgovori ne uresničujejo da so vsi, ki so za kaj odgovorni, omejevali v svojih pravicah od nadrejenih, ki pa bodisi nimajo časa ali pa stvari ne poznajo v dovoljni meri, da bi pravilno in pravočasno odločali. To pa povzroča nezadovoljstvo in nezaupanje v kolektiv. ZK zahteva, predvsem od članov ZK in ostalih na vodilnih delovnih mestih, da znotraj svojih delovnih enot uresničujejo takšno organizacijo, ki ne bo dajala povoda za zgoraj navedeno stanje. To bo tudi merilo sposobnosti vodilnih in njihovo spričevalo za obstanek na določenem delovnem mestu oz. obratno. Drugi vzrok, ki ustvarja pogoje neorganiziranosti, je nezadostna povezanost posameznih delovnih skupin istega nivoja.

Težko bi ocenili vzroke takega stanja, vendar prevladuje mnenje, da je temu vzrok birokratsko-dosledno vztrajanje na uresničevanju samo strogo določenih nalog (predvsem pri vzdrževalcih), bojazni za prestiž in neuresničevanje dogovorov na nivojih. Tako obnašanje nam mora biti tuje, proti njemu moramo organizirano in odločno nastopati in če ne gre drugače tudi s kadrovskimi spremembami.

Konferenca ugotavlja, da se ob pomanjkanju delovne sile premalo pozornosti posveča izkoriščanju delovnega časa. To potrjuje tudi slaba organiziranost. Razreševanje tega vprašanja pa ni odvisno od neposrednih proizvajalcev, ker odgovornost za to nosijo organizatorji proizvodnje. Zato se zadolžuje vse komuniste, predvsem pa vse vodilne, da temu vprašanju posvetijo večjo pozornost, sprejemajo konkretne sklepe in ukrepe.

5. Premajhna skrb za stroške proizvodnje.

ZK ugotavlja, da vodilni v obratih in ostalih službah manj skrbijo za stroške, kot so to svoj čas. To se vidi iz razprav na aktivih, saj je samo šef DE talilnic v svojem poročilu navajal stroške. Menimo tudi, da ni ustrezne objektivne osnove za primerjavo stroškov in da so neposredni vodje premalo odgovorni za stroške. To se odraža v orientaciji v količinsko proizvodnjo za vsako ceno.

ZK stoji na stališčih:

— Da je potrebno vložiti več truda za uvedbo sodobnega sistema spremljanja in obračuna stroškov, ki se uvaja v železarni Jesenice že drugo leto.

— Zaradi stalne inflacije dinarja in pomembnega nihanja cen, naj bo osnova za primerjanje in ugotavljanje stroškov bolj realna in stalno spremljana in dopolnjena.

— V sistemu nagrajevanja, predvsem vodilnih, dati ustrezen poudarek stroškom proizvodnje.

III. SAMOUPRAVLJANJE

V razpravi na aktivih smo ugotovili, da sistem samoupravljanja še ni do konca uresničen, ker v nekaterih DE ostaja nekaj ljudi izven delovnih skupin. Naloga samoupravnih organov je, da organizacijo izpopolnijo.

Jesenice, 17. decembra 1971

na
s
šo
de
G
hi
st
ni
kl
je
pc
lo
Di
oc
nc
nc
Bi
vs
ve
pr
st
lo
dr
m
tu
Pr
je
oc
di
nc
lo

lj
je
sl
kl
tr
er
in
te
br
st
in
kr
br
V
ki
nc
in
de
nj
pa
v
je
ol
ge
hi
de
bi
ke
Is
si
je
de
di
Č
na
V
m
oc
di
di
zz
če
ni
re
te
sl
n
p
n
b
lj

sc
z
sl

Nimamo se kaj pritoževati

nam je v prvem razgovoru, s katerim začenjamo tudi našo novo tedensko rubriko, dejal sodelavec IVAN STRGAR, delovodja v oddelku za hidravliko in pnevmatiko v strojnih delavnicah na Javorniku, sicer pa po poklicu ključavničar. V Železarni se je zaposlil takoj ko je končal poklično šolo in je član delovnega kolektiva že 32 let. Družino, ženo in dve hčerki, od katerih era zaključuje osnovno šolo, druga pa ekonomsko srednjo šolo, ima na Brezjah, od koder se tudi vsak dan vozi na delo. Seveda, je takoj dodal, je med prevozom včasih in danes bistvena razlika, pa vendar zelo radi ob najmanjšem spodrsanju pri prevozu godrnjamo. Naš sogovornik je bil tudi bорец v NOV in sicer v Prešernovi brigadi in kasneje v Jeseniško-bohinjskem odredu. Več let pa je bil tudi član samoupravnih organov v obratu oziroma v delovni enoti.

Ko naju je razgovor pripeljal na Železarno je dejal, da je zadovoljen, da se je zaposlil v podjetju pa tudi s poklicem in bi se, če bi bilo treba, še enkrat odločil za enako pot. »V vseh poklicih in na vseh delovnih mestih ter podjetjih so slabe in dobre stvari, so težave, ki nastopajo pa tudi minejo. Kdor ima rad svoje delo in zaupa kolektivu, mu ni težko prebresti take prehodne stvari. Večkrat imam v mislih tiste, ki odhajajo na delo v tujino. Če bi namreč doma tako in toliko delali in se odpovedovali normalnemu življenju, bi bili rajbrž na istem, pa še doma bi bili. Če pa bi v tujini živeli normalno, to je delali samo po osem ur ob tolikem prostem času kot ga je pri nas in se normalno hranili in si privoščili kar si doma privoščimo, bi jim najbrž prej zmanjkalo »špage« kot pravimo, kakor doma. Isto velja tudi za tiste, ki si pogosto zbirajo druga podjetja in pri tem pozabljajo, da gre enkrat enemu boljše, drugič drugemu in obratno. Če istreno priznamo se pri nas nimamo kaj pritoževati. Včasih sicer radi pogodrnjamo nad takim ali drugačnim osebnim dohodkom ali nad drugim, ker smo pač vsak dan bolj zahtevni, kar pravzaprav prinaša sam razvoj, če pa objektivno pogledamo nazaj, potem moramo samo reči, da bi le tako ostalo. S tem nočem reči, da smo brez slabosti in napak, vendar pa na te največkrat gledamo prepotencirano, medtem, ko na velike pozitivne spremembe in dobre stvari pozabljamo.«

Mimogrede povedano, si je sodelavec Strgar na Brezjah zgradil tudi svojo stanovanjsko hišo, seveda se je zapo-

slila tudi žena da so lažje shajali, ker sta bili poleg tega tudi obe hčerki v šoli.

»Velike spremembe«, je nadaljeval sodelavec Strgar, »so vidne tudi v Železarni, morda veliko bolj za tiste, ki smo že dalj časa v podjetju. Poglejte samo koliko težkih obratov oziroma delovnih mest je bilo ukirjenih ali pa so jih zamenjale sodobnejše naprave. Tudi vzdrževalci imamo veliko boljše delovne pogoje kot smo jih imeli včasih. Spremenjeni so tudi notranji odnosi in odnosi med podrejenimi in nadrejenimi. Vsakdo ima možnost in pravico, če le hoče, da pove svoje mnenje. To toliko lažje povem, ker sem začel delati kot navaden delavec in prešel prek različnih delovnih mest do delovodje. Vesel sem tudi proizvodne pre-

orientacije Železarne v zadnjih letih, namreč, da bomo sami predelali kar največ lastnega jekla in sami zashžili, ne pa da zaslužek dajemo drugim.«

Še o tem in onem je tekla beseda s čemer pa je sogovornik samo potrjeval že izrečeno misel, da je zadovoljen, ker je član delovnega kolektiva Železarne in da tudi v ta kolektiv zaupa.

Iz nadaljnjega razgovora z nekaterimi njegovimi sodelavci in predpostavljajmo smo izvedeli, da je gost naše rubrike Ivan Strgar zelo priden, vreden in strokovno zavzet delavec. Med vzdrževalci velja za pojem kvalitete, kajti iz njegovih rok prihajajo samo kvalitetni izdelki. To je tudi razlog, da so mu v vzdrževanju zaupali ze-

Sodelavec Ivan Strgar

lo zahtevno in odgovorno področje dela hidravliko in pnevmatiko, kar je vnesla v podjetje šele novejša tehnika. Odlikujejo pa ga tudi izredno pristrčni odnosi s sodelavci in pri delu vlada izredno delovno razumevanje. Pri delu med njimi ni razlik, čeprav ga sodelavci kot delovodjo zelo cenijo, kar pa si je pridobil z delom, strokovnostjo pa tudi zahtevnostjo v okvirih toplih odnosov.

Najbrž pa zapis o enem izmed mnogih, ki jih lahko upravičeno imenujemo »trdne korenine naše železarne« ne bo popoln, če ne povemo, da je tovarš Strgar v prostem času zavzet planinec, da je član upravnega odbora Planinskega društva Javornik — Koroška Bela in da je oskrbnik Staničeve koče pod Triglavom, kamor ga včasih pot zanese tudi petnajstkrat na leto.

Kaj nam pokaže analiza stroškov za stojnine

Statistični podatki nam kažejo, da so se stroški za vozovno zamudnino (stojnino) od leta 1965 gibali takole:

leta 1965	1.565.990 din
leta 1966	1.304.060 din
leta 1967	588.225 din
leta 1968	933.403 din
leta 1969	1.300.043 din
leta 1970	599.320 din
leta 1971	632.741 din

Iz podatkov vidimo, da je pri teh stroških opazna tendenca nižanja. Pri tem se ne hote vprašamo, kaj smo naredili za to, da se ti stroški manjšajo in kaj bi še morali, da bi bili še nižji oziroma da bi sploh odpadli, ker šele takrat bi bilo pravzaprav stanje normalno.

Pri tem moramo poudariti, da je bilo za znižanje teh stroškov v zadnjih letih, od leta 1965 dalje, narejenega veliko. Za razkladanje rude in koksa je bila na rudnem dvoru narejena nova razkladalna naprava. Če pomislimo nazaj, kako nemogoče je bilo razkladanje ljubijske rude samo s portalnim žerjavom, koksa pa celo ročno z lopatami!

Za povečanje razkladalnih in skladiščnih zmogljivosti za staro in surovo železo, so bili na nasipu postavljeni trije novi pristaniški žerjavi. Premog je zamenjal mazut s čemer je odpadlo počasno razkladanje premoga. Poleg tega pa se je občutno zmanjšala količina prispelih surovin in prav tako število voz. Od leta 1965 do konca preteklega leta se je število prispelih voz zmanjšalo za 21%, skupna teža vseh surovin, ki so prispele po železnici pa je bila manjša za 16%.

Poleg omenjenega se je v transportni manipulaciji uvedlo precej vilicarjev, avtodvigalo, delno pa so bili prenovljeni tudi tiri. V Hreno-

vici se je povsem na novo zgradil celoten kolodvor, v Fužinah pa je železniški promet s povezavo tirov na vzhodni strani ob soko-halah, dobil zasilni kolodvor, na katerem sta vsaj izvozni in uvozni tir dovolj dolga. Z zgraditvijo Bele je nastalo dodatno delo na drugi strani pa se je z ukinitvijo nekaterih obratov na Javorniku v transportnem pogledu delo precej zmanjšalo, tako da je tudi to v veliki meri prispevalo k manjšanju stroškov na stojninah. Z ukinitvijo ozkega tira je odpadlo precej križišč in določena prenasitenost z normalnimi ter ozki tiri v Fužinah (Savi). S tem pa so se izboljšali pogoji za dostavo normalnotirnih voz. Veliko prevozov manjše teže na kratke razdalje, je bilo prenešeno na cestni transport, kar je imelo tudi ugodne posledice.

In kje so težave, ki še povzročajo stroške za stojnino? V lanskoletnih mesečnih poročilih DE transport so bili kot vzrok tega navedeni: sunki ob dovozu uvoznega starega železa, veliko uvoženih surovin je bilo naloženih v tuje vozove, za katere je rok zadrževanja za tri ure krajši kot za vagone jugoslovanskih železnic. Nato je bilo kot vzrok temu navedeno še premajhno skladišče za indijsko rudo na nasipu, neprijetna skladišča surovin v šamotarni, pomanjkljiva odprava izdelkov na Beli, zmrzovanje surovin pozimi in remont portalnega žerjava na rudnem dvoru.

Prepričani smo, da so vzroki za nastajanje teh stroškov tudi opozorilo s katerimi problemi se bomo morali v bodoče še spoprijemati, da se bodo ti nepotrebni stroški odpravili.

Pri tem velja posvetiti pozornost tudi vsem delovnim

mestom, kjer se vagoni razkladajo in nakladajo. Z boljšo organizacijo dela, bi se dalo brez kakršnih koli posebnih vlaganj za nove naprave še marsikaj narediti. Vsi, ki na teh mestih delajo, bi morali v prvi vrsti poznati

razkladalne in nakladalne čase. O tej problematiki je bilo že precej napisanega in tudi narejenega. Izdelan je bil namreč za vsa ta delovna mesta časovni tehnološki proces dela, o katerem pa več kdaj prihodnjič.

B.

Nerešeni proizvodni problemi

V letu 1969 je glavni direktor z okrožnico št. 13 zahteval, da obratovodstva posredujejo nerešene tehnološke probleme v obratih. Na osnovi dostavljenih predlogov je bil v Železarni št. 51-52 z dne 26. 12. 1969 objavljen razpis nerešenih tehnoloških problemov. Ob obletnici te objave bi rad posredoval nekaj misli in vprašanj:

1. Kakšna usoda je doletela omenjeni razpis?
2. Kakšno je današnje stanje takratnih nerešenih proizvodnih problemov?
3. Kdo je bil zadolžen in odgovoren za realizacijo nerešenih problemov?

V nadaljevanju bi želel osvetliti sedanje stanje predlaganih problemov v jeklovleku.

Najprej bi omenil predelavo izstopne mize na ravnalnem stroju Medart 2 x 2. Od prvotne zamisli o odlaganju materiala je prišlo do dodatnih zahtev, da se mora material odlagati na desni strani stroja in ne na levi kot doslej. Poleg tega je treba ravnati na kraju samem. Kompleksne rešitve predloga še ni, izvedene pa so bile nekatere izboljšave, ki pa niso dale zadovoljivih rezultatov. V teku je še nekaj dodelav za katere pa ne moremo trditi, da bi rešile omenjeni problem.

Sodelavci v jeklovleku bi

tako rad spodbudil k sodelovanju pri reševanju tega problema, še posebej pa sodelavce, ki so zaposleni na ravnalnih strojih.

Naslednja dva problema se nanašata na ravnalna stroja LOOSE 1.6 tone in LOOSE 6 ton. Mehanizirano obračanje materiala predstavlja zahtevnejšo nalogo iz naslednjih vzrokov:

1. Sortiranje palic na ravne in krive.
2. Razlika v debelini jeklenih palic.
3. Kontrola palic glede ravnosti.

Na teh dveh strojih ni bilo še ničesar narejenega, odkar je v veljavi razpis. Prav tako ni bilo danih nobenih pobud in rešitev.

Tretji nerešni problem za vgraditev vstopnih in izstopnih valjčnic na brusilnih strojih je tako načelna zahteva, da bo treba še precej dodatnih pojasnil predvsem zaradi specifičnosti posameznih strojev. Omenjena trditve velja tudi za čiščenje hladilne emulzije od prahu, ki nastaja pri brušenju.

Rešitev objavljenih problemov pa verjetno ni v samem razpisu ampak v angažiranju predlagateljev problemov — obratovodstev, po drugi strani pa pri spodbujanju interesa sodelavcev, ki so zaposleni na teh strojih.

MENS

Dragoljub Milovanović

Prvi tragično preminuli sekretar

Odšli so k uslužbencu, ki je bil tudi član Partije, da jim pokaže, kako se to dela. Posrečilo se jim je spoznati tehniko in prvi lepak je bil natisnjen, in sicer sredi noči. »Ni potrebno, da je sestavljen ravno tako kakor bi ga sestavili starejši tovariši, glavno je, da stoji na vrhu 'Proletarci vseh dežel, združite se',« je govoril Dragoljub. S tem je pokazal samo svojo skromnost, saj je znal take pozive zelo dobro sestaviti. Ko je bil letak gotov ga je prepisal ker je imel tudi najlepši rokopis in čim so zjutraj prišli delavci je postavil stražo in pričeli so letake razmnoževati. Letaki so se zvijali in jih je bilo potrebno ravnati. Poklicali so na pomoč delavce, ki so to radi storili. Prvih sto letakov so takoj raztrosili po Beogradu. Vse več je bilo letakov širom Beograda.

Policija je pričela iskati ustvarjalce teh letakov, vendar se jim to ni posrečilo pa čeprav je imel Dragoljub polno letakov v skladišču.

Taktik in prevajalec

Poleg drugih nalog, ki jih je opravljal kot sekretar

SKOJ-a je sodeloval tudi v listu »Organizovani radnik«. Pisal je o položaju delavske mladine v Jugoslaviji. Posebej je napisal o tej problematiki brošuro. Poleg nemškega se je učil še ruskega jezika. Oba je znal tako dobro, da je celo prevajal gradivo za omenjeni list. Za potrebe organizacije je prevedel celotno nekaj brošur. Njegovi sodelavci so vedeli povedati o posebno vneti borbi proti individualnemu terorju. Tako stališča individualne borbe je posebno zagovarjala grupa mladincev iz Zagreba. Milovanović se je moral boriti tudi proti skupini starejših tovarišev, ki so bili proti vključevanju mladine v športne organizacije. Odpor starejših je bil zelo močan ob priliki ustanovitve športnega društva »Radnički« v Beogradu. Mnogi so zastopali stališče, da je žoga borzuazna stvar in da je buržuazija njo vsiljevala, da bi mladino odtužila od tistega kar bi jo moralo izključno zanimati. Končno je po dolgem prepričevanju zmagała ideja, ki jo je zagovarjal Milovanović.

Kot delegat SKOJ je tudi prisostvoval skupščini, ko se je ustanavljalo društvo »Radnički« v kavarni »Ljubić« na Mostaru v Beogradu. Ob tej

priliki je govoril in pozival delavsko mladino, da se vpiše v to društvo.

Boril se je za vsakega človeka. Vsak je bil zanj dragocen. V tem je bil Drago izredno uporen in taktičen.

Ko se je zaradi stališč omejenen grupi mladincev napotil v Zagreb, je z njimi tri dni razgovarjal v neki kleti. Tovariško jih je prepričeval, da individualni teror ne vodi nikamor.

Računal je, da bo mladince, ki so bili tako zagreti težje prepričal in da bodo bolj uporni. Ampak, ko so mladinci najprej videli pred seboj le enega človeka, so bili prepričani, da ga bodo pregovorili, vendar jih je premagal in uspelo mu je, da je člane te grupe Vilima Horvaja, Janka Mišića in Zlatka Šnajderja pridobil in jih vrnil v vrste Skoja. Po Milovanovićevi smrti so omenjeni postali celo člani CK SKOJ-a.

Dragoljubova poslednja pot

Kot ilegalce je Milovanović pogosto bil na poti. Obiskal je razne kraje naše države. Hodil je tudi v inozemstvo. Tako je bila takrat praksa, da je na sestankih centralnega komiteja bil navzoč v svojstvu delegata tudi sekre-

tar CK SKOJ-a. Ker se je ta čas centralni komitej KPJ nahajal na Dunaju je tudi Milovanović dvakrat odšel na Dunaj. Prisostvoval je konferencam.

Obakrat je prešel mejo na znanem prehodu Karavank. Izstopil je na železniški postaji v Zirovnici in se napotil proti Stolu, kjer je prešel mejo med Velikim in Majim Stolom. Od tu se je napotil do Celovške koče in dalje do železniške postaje v Bistrici v Rožu na avstrijskem Koroškem. Z njim je bil še eden in oba sta se nato napotila proti Dunaju. Zadrževala sta se večinoma na dvorišču knjižarne Ignaca Hedžija. Oba sta bila zaradi dolge poti zelo zanemarjena in tudi strgana, saj sta morala opraviti zelo dolgo pot in da ne bi padla preveč v oči policiji, sta tu dobila novo obleko. Po samem Dunaju so običajno hodili posamič in so se izmikali skupinskim potovanjem po mestu.

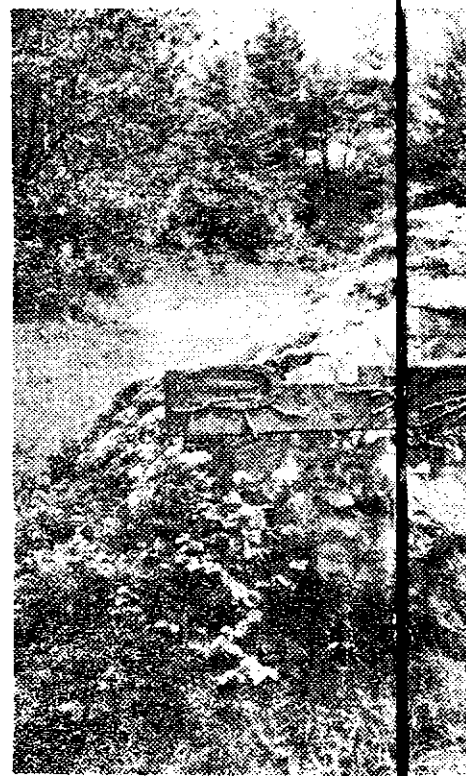
V času poslednjega sestanka na Dunaju, ki je trajal več dni in bi moral oditi do Hedžija, da vrne izposojeno obleko in da se najde z vodičem, s katerim bi se skupno vrnila v Jugoslavijo je prišel voditelj z novim navodilom oziroma sporočilom. Obvestil ga je, da je prišel iz

Berlina sekretar mladinske internacionale Mincenberg in da mora zato ostati še kak dan na Dunaju. Predviden je bil namreč sestanek mladinskega komiteja balkanskih narodov, katerega član je bil prav tako Milovanović. Milovanović se je vrnil s Hedžijem v mesto. To je bilo zadnje snidenje.

Skoraj 15 dni za tem so poklicali vodilca v Beograd, da bi pojasnil kaj je z Milovanovićem. Ničesar jim ni mogel povedati razen tega, da se je Milovanović še nekaj časa zadržal na Dunaju.

Po nekaj dneh so našli sporočilo v časopisu, da se je Milovanović ponesrečil na Stolu.

Tovariš, ki je bil zadolžen za zvezo med CK na Dunaju

Spominsko obeležje Milovanoviću Završ

se nadaljevale s stečinami divjadi, dalje, višje so usmerjali korake le gorniki, plezalci in alpinisti, ki so ljubili in iskali samoto.

Poleti so pelj svojo pesem v Mrzlem dolu le slapovi in potoki, ki so se odcejalj potokavah in žlebovih, sem in tja se je potočil kamen v tej alj oni steni. Zadišalo je po žveplu, skalni drobri je odmeval po stenah in tokavah, kmalu pa se je vse umirilo in v okrešelj je legel mir...

Pozimi od zgodnje jeseni, prek vse zime do pozne pomladi in zgodnjega poletja, so jezdili po teh robih le snežni meteži in viharji. Grebeni in vrhovi so bili podobni grivam pobesnelih belcev, plazovi pa so merili višine vrhov in globine sten. Mrzli dol je kazal poleti in pozimi grob in molčeč obraz, ki so ga razumeli res samo najbolj navdušeni, srčni in neustrašeni... Primož in Jošt sta bila med redkimi, zelo redkimi...

Molčeča sta Jošt in Primož spešila pot v strmalo, vasova-

la pri: ta sta po, ki do v sr hih sta nav na spine in níl vsal nee na pničner tega sta do: let jii je bl domo r sedala m na v mu, ozi la žlebo la gore sta sta obanim pri leti le pivak stneseč oro n val, ma po se je jo preme Po Sleme steno, ki izšla v edno sta ska

Uroš Župančič

Do tu in ne dalje...

To pot se dvema težko otovorjenima plezalcema ni mudilo v strmalo. Strmo, kljukasto, dobro nadelano planinsko pot sta krotila mukoma, posedala in počivala sta težko otovorjena na vsakem ovinku. Hote ali ne hote sta si dala in vzela čas, da sta zvedavo in z zanimanjem opazovala in občudovala skalne vršce, ki so se kopali v soparici vročega poletnega dne. Oblaki, ki so potovali prek grebenov in vrhov kakor potepuhi, so bili podobni Joštu in Primožu, ki se jima ni prav nikamor mudilo.

Strmo ovinkasto pot sta dobro, predobro poznala, že v tem letu sta jo prehodila že deset in večkrat. Kadar sta si želela posebno lepega in veselega, prazničnega doživljanja, sta se našla na poti, ki je vodila iz Hude Ravni prek polj, travnikov, rovtov skozi čudovito bogat bukov in javorjev gozd, tesno ob žuborečem potoku, ki je zgoraj bruhal mogočen slap, ki je s svojimi vodami napolnjeval ves skalni okrešelj Hude Ravni.

Težko otovorjena sta se Primož in Jošt ustavljala na jasah, kjer so se jima ponu-

jale nabrekle rdeče jagode. Rada sta odložila velikanska nahrbtnika, ki sta jima pri hoji v breg segala od koler, prek vseh pleč visoko nad glavo.

Vabile so ju sladke borovnice in brusnice, ki jih je bilo toliko, da sta jih imela mnogo več kot samo za sproti. Vredno bi jih bilo nekaj nabrati tudi za jutrišnji in pojutrišnji dan, ko ju bo v steni Rjavca peknila žeja.

Nenehno sta se ozirala in obračala poglede proti Slemenom, kjer so samevali zadnji okleščeni in požgani mecesni viharjiki. Na Slemenih pod Rjavcem so pozimi nož in dan pelj uničujočo pesem mokri ali suhi plazovi, ki so merili višino in globino vzhodne in severne stene Rjavca. Tam so bliski prižigali v poletni vročini in soparici ognjene baklje, osamljeni, redki mecesni, viharjiki na Slemenih pod robovi in stenami, ter grebeni Rjavca so prek vsega leta bili oster boj za svoj obstoj. Krivenčasti so bili vsi tisti, ki so stegovali vrhove in veje višje proti nebu pa so bili okleščeni in požgani...

Gozdno, kolovozno pot sta

zapustila nizko spodaj v Hudi Ravni, v robah je trepetala poletna vročica, vse naokoli je opojno dišalo in vonjalo po smrekovi, borovi in mecesnovi smoli, ozračje je bilo polno, prepolno opojnih vonjav.

Čas sta imela Primož in Jošt to popoldne, z lahkoto bosta do večera prispela na Slemen, kjer se svet prevlaja na drugo stran v Mrzli dol. Okrog njega se čredijo najponosnejši skalni vršci, ki se ponašajo z drzno in fantastično izoblikovanimi stenami, robmi, grebeni in vrhovi, ki navdušujejo še tako razvajene ljubitelje in obiskovalce najbolj mogočnih gora. Vabijo in izzivajo drzne, srčne, pogumne in neustrašne plezalce in alpiniste, ki so se vajeni za srečo, prešernost in zadovoljstvo, zmago in uspeh boriti tudi tam kjer je to težko, tvegano in nevarno.

Stene, robje in grebeni nad Mrzlim dolom niso samo stene z mnogimi tokavali, kamini, počmi in zajedami. To je fantastično izoblikovan skalni svet polic, stebrov, vertikal, robov in grebenov, ki so prebadali megle in oblake in kipeli vse višje in višje.

Ta gorski svet nad Hudo Ravni in Mrzlim dolom sta Jošt in Primož nenehno pestovala in nosila v srcih in možganih. Vabil ju je poleti in pozimi, ne samo nju temveč tudi mnoge druge, ki so ljubili edinstveno sinfonijo gora.

Vedno bolj sta se bližala navpičnemu severovzhodnemu robu Rjavca, ki se je skokovito s številnimi stenami, podobnimi utrdbam, previsj in odlomi poganjal v nebo tik nad Slemen. Skalni stebri Rjavca in Slemen so mejili dve najlepši in mogočno izoblikovani skalni dolini, ki nista bili samo dolini, temveč tudi krnjici in okrešlja.

Okrešelj Hude Ravni je bil preprežen s številnimi lepimi izletniškimi, sprehajalnimi potmi, po katerih so se sprehajali mnogi domačji in tuji turisti in izletniki. Povsem drugo lice pa je kazal ljubiteljem in obiskovalcem Mrzli dol, tu so se stekali potoki in slapovi izpod Podrte. Razorane in Prisojne gore, z ledenika Rjavca se je poganjalo mogočno vodovje. V Mrzli dol je prihajalo le malo ljudi, pod stene so vodile le lovške in pastirske poti, ki so

nske in kak n je din- skih bil filo- dži- zad- so rad, lilo- ni ega, kaj spo- je na lžen- raju

med onimi, ki so prehajali na je takoj odšel na samo mo, da ugotovi kaj se je zlo. Živel je v Ljubljani. D se je z lovcom, ki je na Milovanoviča. Nedaleč so ležale ruske in nem- šnjige ter knjige raznih kov. Zraven je ležala razbita termovka. V že- pic imel tudi razne posu- še rastline.

edarji so ocenili, da je ml to biti neki planinec. egi Milovanovič je bil prsekretar SKOJ-a, ki se je svetil izključno revolu- cijsnemu delu. Bil je eden pr ustvarjalcev šole ile- ga dela in tudi eden od pr žrtev tega učenja.

je bila ta čas veli- k izguba za Partijo in

SKOJ, saj je bil Dragi človek visoke inteligence, neustra- lživ in resnični borec razreda iz katerega je izšel.

Sledovi njegovega življenja so vtisnjeni v zgodovino SKOJ-a.

Danes počiva na pokopali- šču v Zirovnici. Skromen je njegov grob, kakor je skro- men bil tudi on sam.

V Završnici pa smo obele- žili njegovo zadnjo pot z obe- ležjem, ki nas spominja na dogodek katerega petdeset- letnico se bomo spominjali letos.

Prevedel po Savu Martino- viču iz srbohrvaščine Franc Konobelj-Slovenko.

(objavljeno v Komunistu 23. oktobra 1958)

anoviču Završnici

ami la pri spominih in načrtih, tla sta bogato in lepo pre- pro, ki sta jo nosila že do v srcu in možganih. Na hah sta nosila težko bre- mav naročju pa pestovala spine in želje. Njun korak ni vsakdanji, misli so jih na krilih, hitela sta k pri- čnemu doživljanju za ka- teta sta kovala načrte že do leta in leta, cilj se jim je bližal in ponujal ra- domo roko.

edala sta Jošt in Pri- mo na vsakem razglednem mo, ozirala sta se in kaza- la žlebove in kamine Škr- la gore. Nekje, prav sredi sta srečala polico pod obanim previsom, kjer sta prletj doživela edinstveno lepivak sredi kristalno či- st mesečne noči.

bro nadelana in zavarov- vala markirana planinska polje je nad drevesno me- jo premenila v lovsko pot. Po Slemenji se je končala s steno, ki se je pod Slemenji izgubila v meleh in globačah.

nož Edno sta dospela pod va- stru skalnj rob Rjavca, je

bilo nekje odločno in jasno napisano v ozračju: Do tu in ne dalje!

Vedela sta Jošt in Primož kje je pravi vstop v vzhodno steno in kje je vstopno me- sto v severozahodni steber. S Slemen so se izgubljale stop- pinje v grušču v globeli Mrz- lega dola, tja sta bila nam- njena tudi Jošt in Primož.

Na Slemenih jima je srce v opoiu sreče in zadovoljstva pelo in vriskalo. Pogledj so jima bliskali, skoraj jih nista mogla odtrgati od drzno izo- blikovanih sten, ki so obkro- žale ves okrešelj Mrzlega do- la. Naglo sta izkoristila še zadnjo luč črve in si uredi- la skromen bivak. Sence gora so se večale in notegovale prek Slemen v Hudo Raven. Zarki večernega sonca so po- ljubljali le še najvišja čela špirov. V severni steni Rjav- ca, po razih in robih je umi- rala večerna sončna luč. Sko- rai ni bilo časa, da bi si ure- dila ognjišče, da bi si nabra- la zadostno količino lesenega drobirja za ogenj. Pogledi so vasovali po grebenih, robih in vrhovih in iskali prehodov.

Henriku ni treba dolgo čakati, pa mu pomežikne spet možak pri blagajni. Približa se — in že ima vstopnico.

Brez obotavljanja vstopi. Polsvetlo dvorano polni Mozartova glasba. Vojak postane spet študent. Zamisli se v tiste svetle dneve, ko je vladal mir na svetu, ko je kot gimnazijec doživel prvič Mozartovo opero »Carobna piščal«. Kako je gorel v nasladi vzvišenega doživljanja! Nepozabno!

Henrik je ves prežet od neumrljive glasbe veli- kega genija. Iz zvočnika prikipi znamenita arija iz Don Juana.

»Dovolite, prosim?« zašepeče mehko slovensko poleg njega. Ozre se zmedeno. Zraven njega stoji prekrasno dekle.

Zametno mehak glas ponovi besede — zdaj pa nemško.

Henrik se zbudi šele zdaj dokončno iz svojih svetlih Mozartovih sanj. Kar samo od sebe mu pride iz ust: »Prosim, prosim!« Pa slovensko!

Valentin Polanšek

ONKRAJ MOSTU

6

Dekle vzbudi s svojo zahvalo vtis, kakor da je pričakovala prav takšen odgovor v tem jeziku.

»Hvala lepa!« zašepeče spet in se bliskovito vsede.

V naslednjem trenutku se zagledata drug v dru- gega — in obema je, kakor da se razklene poltema v slavnostno svetlobo.

On opazi njene tople, žarke oči. Njihov pogled je očarljiva melodija! — Morda je...? se razraste tisto pričakovanje v sladke nemir v njegovi duši, ki je vsa predana glasbenemu valovanju.

»Krasen film bo danes...« spregovori ona — in zopet nemško.

»Da, to je redek užitek v tem današnjem...«

Ustraši se, ko se spomni, da govori češko.

Pogleda previdno okoli sebe. Ker pa ni nikogar še preblizu, mu spet ona odgovori v istem jeziku.

»Glejte no, kar dobro se razumeva...«

»In še kako!«

Dekletove obrvi se živahno dvigajo.

»Čudno...«

»Čudovito!... Pa saj vas že dalj časa poznam...«

V strastno sladkem žarišču mu tolče srce. Boji se, da bi tega ne čula ona. Ko ga pa vsebolj prevzema njena bližina in milina potez, splahni nemir v oprsju in odrešujoče se razmotava z vsako nadaljnjo besedo:

»Poznate me...?«

»Da!«

»Ali ste...?«

Odkrito pokima — in se sladko nasmehne.

V njem se poraja zavest, da se poznata že dolge, dolge čase, zato ji takoj verjame in ji zaupa. Custvo je bilo skoraj sorodno, ki ga gojiš do matere, do sestre, do prijatelja, samo rastlo je hitreje v osre- čujoče opojnosti.

Ker se pogovarjata potišeno in menjaje nemško ter češko, zopetno premotrivata okolje svojih se- dežev.

»Morda bo tukaj vendarle bolje, da govoriva v jeziku Goetheja in ne preglasno z besedo Dobrov- skija...« Četudi je ta opomin sladek, ga spomni na kruto sedanost, češ, vojna je in vsa kolesa drve za nemško zmago.

Zdaj odkrije on njene bujne, skrbno urejene lase, v katere je bil vpleten svetlikajoč se trak.

»Tako da, naj pa Goethejeva obvelja...« se raz- mehča on, kajti doslej je izustil vsako besedo v ne- kaki zamaknjenosti.

»Dobrovskij pa bo imel na primernem kraju svo- jo besedo...!« doda ona. Glas je zaupljivo obe- tajoč.

»Po jutrišnjem pa pride še Puškin na vrsto, kajne?«

Spet je ves zmeden, ker ne more verjeti svojim ušesom, da čuje iz dekletovih ust ruske besede.

»Občudujem vas!« pove nemško.

Pa že spet ona — skoraj potihoma: »Kdaj pa pride naš Prešeren na vrsto?«

Zazre se v njeno visoko, lepo vzbočeno čelo.

Svetal sijaj nasmeha strne njune poglede.

Z vsakim dihom in kratkim preporom, s sleher- nim glasom se dvigata nad kruto dejstvo, da sedita vsa zaljubljena v kinu sred vojne, ki ogroža vsakega zemljana z vohuni in zasledovalci, kjer krvoločni okupator v še tako skritem kotičku hoče uvesti svoj jezik, svoj zli duh blazne ideologije... ko se sosed izogiba soseda iz strahu, da ni bi padel v izdajal- čeve kremplje!

Njun pogovor se bolj in bolj zgošča. Henrik zve, da je lepotica visokošolka, kateri sta znani tudi pra- ška in dunajska univerza. Pa ji še on zaupa, kod vse ga je doslej podila kruta usoda. Iz zvočnika zibijo gosli Male nočne glasbe... Dekletu zadržijo veke. Zajokala bi najraje na glas, ko se spomni naloge, katero naj bi nocoj izpolnila...

Nocoj še — in s tem dragim človekom.

Ona koprni po njegovih besedah, kakor vzcvetela roža po prvi zori. Začne se film, ki prikazuje ob- dobjje Mozartovega življenja od tistega leta, ko mladi Wolfgang potuje s svojo materjo v Pariz, kjer ta umrje — in do zakona s Konstanco, torej čas, kjer genij-velikan doseže vrh svojega ustvarjanja — tako tudi srečanje z mladim Beethovnom, pa tista dunaj- ska leta s tragičnim finalom usodnega Rekviema... Vse dogodke na filmskem platnu pa spremlja ne- umrljiva glasba velemojstra samega.

Henrik v nekaki nadzemski odmaknjenosti sledi dogajanju v filmu. Tako se vživi, da mu je filmski

igralec Hans Holt resnični Wolfgang Amadej Moz- art, Rene Deltgen resnični Ludwig van Beethoven, filmska igralka Winnie Markus živa Konstanca We- berjeva.

Globoko zavzdihne, ko je pavza.

Svojo soscedo si za trenutek ne upa pogledati. Bilo mu je, kakor da stoji pred njo ves gol s svojo sanjavo dušo.

Božala sta se z očmi... in nista vedela, kdaj sta se zblížali tudi njuni roki.

Kako daleč je v tem hipu naloga: Pripeljati vo- jaka tja prek mostu v bližino Heldenfriedhofa...

Ker odmora ni in ni konca, se od nekd spet dvigajo temne misli ter ovijajo dekle: Ne bom mo- gla izvesti te naloge... Po takem lepem doživljanju ob njem in Mozartovi glasbi... To ni posel zame. Tako se ne spodobi, da bi ukanili blagega člove- ka... Kako mu tudi naj dopovem na dostojen način? In ali sploh držijo trditve Bimsa, da želi ta vojak sam v hribe? Ne, ne bom mogla tega storiti. Preveč ga ljubim...

Ob teh temnih mislih skrči roko, ki je ležala v njegovi dlani.

Ob filmskem prizoru, ko se Mozart po letih spet sreča z Alojzijo Weber — (ki je zdaj njegova svaki- nja, v katero pa je bil prvotno zaljubljen, a ne uslišan) — in ji sedaj odpira svoje srce, ko jima skrivaje prisluškuje Konstanca, se dekle ne more več zadrževati... ulijejo se ji solze.

Njena duša pa je nihala med zavestjo, da joka od srce in spoznanjem, da pretaka prve solze za ljubljene fanta — vojaka.

Najraje bi objela svojega ljubljenelega.

Rada bi mu pri tej priči vse zaupala, da ga po svojem bratcu že dalj časa opazuje, kdaj pride v kino in da ona za vsako predstavo rezervira eno vstopnico več, namenjeno zanj in da se ji je šele danes posrečilo.

Znova je njena duša razparana od samoočitkov — in lepotica zapre osramočeno prelepe oči.

Zdaj se ji nove solze potočijo po licih.

Šele, ko si skrivaje utre solze, se polagoma dviga v njej druga sila: narodna zavest! Prav ta ji pa veli, da mora pripeljati tako dragega človeka na stran pravičnega boja, ker je naš, ker je moj. Kar strese se ob skrbi, kaj bi bilo, ako bi njega zadela partizanska krogla. Takrat bi si morala oči- tati lastno krivdo, da je zgubila svojega ljubljenelega. Zato mora izpeljati nalogo... in če ne danes... pa...

Film je pri kraju.

Dvorana kina zazija v topi svetlobi.

Car vzvišenega doživljanja pritiska Henrika na zoprna tla vsakdanjosti. Osreče je še polno žalobnih akordov Lacrimosa, tistega posrednjega dela pre- tresljive umetnine, usodnega Rekviema, katerega je Mozart skomponiral samo prvih šestnajst taktov.

Nemi ljudje zginejo skozi izhode.

Henrik zunaj postoji...

»Mozart!« začuje poleg sebe kakor vzdih velike žalosti. Tudi njemu se ves svet stoži.

Okrene se.

Ona je in se ga plaho dotika.

Stojita, kakor da čakata nečesa.

Za trenutek mu pride v dušo, da se mora takoj obrniti in zbežati. Obrneta se še bliže drug k drugemu.

Poltretje leto sistematičnega urejanja varnosti pri delu z bremenskimi verigami

Bremenske verige predstavljajo v naši tovarni najpomembnejša pomožna nosilna sredstva pri delu z žerjavi. Z njimi je ustvarjena povezava med kavljem žerjava in bremenom. Mislim, da ni treba posebej poudarjati, kako občutljivo nosilno sredstvo so verige in koliko nevarnosti nosijo v sebi zaradi možnosti nenadnih porušitev. Ker v naši tovarni praviloma niso urejeni posebni koridorji za prenašanje bremen, poleg tega pa delavci proizvodnih in vzdrževalnih obratov niso posebej usposobljeni za funkcijo signalista privezovalca, nenadne porušitve verig predstavljajo toliko večjo in direktno nevarnost za delavce, ki so zaposleni v manipulacijskem prostoru žerjavov.

Neurejenost na tem področju, ki je močno zniževala stopnjo varstva pri delu z žerjavi, je prisilila službo za varstvo pri delu (SVD), da se je že v l. 1963 v tovarni »Veriga« Lesce pozanimala za možnost sodelovanja. Dogovorjeno je bilo, da nam lahko naredijo najrazličnejše bremenske verige, pripadajoče elemente in verižne elemente za druga pomožna nosilna sredstva, ter zanje izstavijo ateste. Pri tem je bila izražena želja, naj se verige po oblikah in dimenzijah kolikor mogoče tipizirajo. Spoznana je bila tudi možnost sodelovanja našega OTK in »Verige« glede pregledov in klasifikacije verig, ki bi bile izločene iz uporabe zaradi okvar, iztrošenosti ipd.

Po drugi strani pa se je SVD tudi v sklopu tehnične optimizacije žerjavov za varno delo prizadevala za posebno sistematično urejanje pomožnih nosilnih sred-

stev. Zaradi teh in drugih pobud je bilo na vodstvu tehničnega sektorja dogovorjeno, da se v ta namen odpre novo delovno mesto.

Na tem delovnem mestu je v začetku l. 1969 začel delati tehnik za pomožna nosilna sredstva, najprej v sklopu žerjavnega oddelka, nato pa se je delovno mesto preneslo v sklop tehničnih služb vzdrževanja (TSV). Funkcija tehnika za pomožna nosilna sredstva in obveznost vseh uporabnikov bremenskih verig (in pletenih žičnih vrvi za privezovanje bremen), je bila v grobem definirana v okrožnici št. 8 tehničnega in proizvodnega direktorja z dne 12. maja 1969, ki je vsebovala naslednje elemente:

— Uporabljati se smejo le atestirane verige. V ta namen ima vsaka veriga signirni obroček s predpisanimi podatki in kontrolnimi znaki.

— Verige v uporabi je treba periodično pregledovati in neuporabne izločiti iz uporabe. Poškodovane verige pa je treba pošiljati v »Verigo« Lesce v popravilo, pri čemer se popravljene verige tretirajo kot nove.

— Skrb za verige v posameznih obratih mora prevzeti posebej določena odgovorna oseba, ki vodi potrebno evidenco, skrbi za signiranje in izdajanje verige v uporabo.

— V vseh obratih, ki uporabljajo verige, morajo biti postavljena posebna stojala oz. kljuke za shranjevanje verig, ki so na zalogi v skladišču.

— Uporabniki morajo verige naročiti preko TSV, kjer tehnik za pomožna nosilna sredstva preveri strokovno ustreznost naročila.

Od tako zastavljenega dela

pa do danes se je stopnja varnega dela z verigami bistveno izboljšala. Če je bilo pred tremi leti s strani odgovornih strokovnjakov strojnega vzdrževanja ocenjeno, da le približno 30 procentov verig ustreza kriterijem varnega dela, lahko trdimo, da je danes ta delež več kot podvojen. In to kljub temu, da sistematično urejanje bremenskih verig ni potekalo v skladu z začetnimi dogovori. Težave so se kazale v tem, da je še naprej marsikateri asistent mimo TSV naročal verige in se osebno dogovarjal z »Verigo«, odgovorno strokovno vodstvo v marsikaterem obratu ni imelo posluha za to, da je treba določiti posebno mesto za odlaganje neuporabnih verig oz. imeti pregled nad stanjem (evidenca), da smo še vedno hoteli v tovarni popravljati verige (izdelovati nove členke, končne obročke, kavlje ipd.), da so pričakovali, da bo tehnik za pomožna nosilna sredstva sam operativno opravljal prav vse naloge (niso pripravili verig za periodično pregledovanje ter to utemljevali s pomanjkanjem časa in s tem, da vzdrževalci ne dajo človeka, ki bo v obratu skrbel za to) itd. Vse take in podobne težave so ponekod prisotne še danes. Negativna stališča odgovornih vodstvenih oseb v obratu do sistematičnega dela na tem področju, nerazumevanje (beri: strokovna nedoraslost) strokovnih utemeljitev za doseg višje stopnje varnega dela in podobni razlogi predstavljajo zavore še danes.

Za dograditev sistematičnega urejanja bremenskih verig za višjo stopnjo varnega dela z žerjavi je treba:

1. Z »Verigo« Lesce obnoviti medsebojni dogovor, ki mora vsebovati tudi obveznost vgraditve signirnih obročkov.

2. Planirati zadostno količino verig in poskrbeti za pravilno naročanje in prčasno izdobavo.

3. Dokončno prenehati doma izvajati popravila verig in pripadajočih elementov ali (z drugimi besedami) uporabljati le atestirane verige.

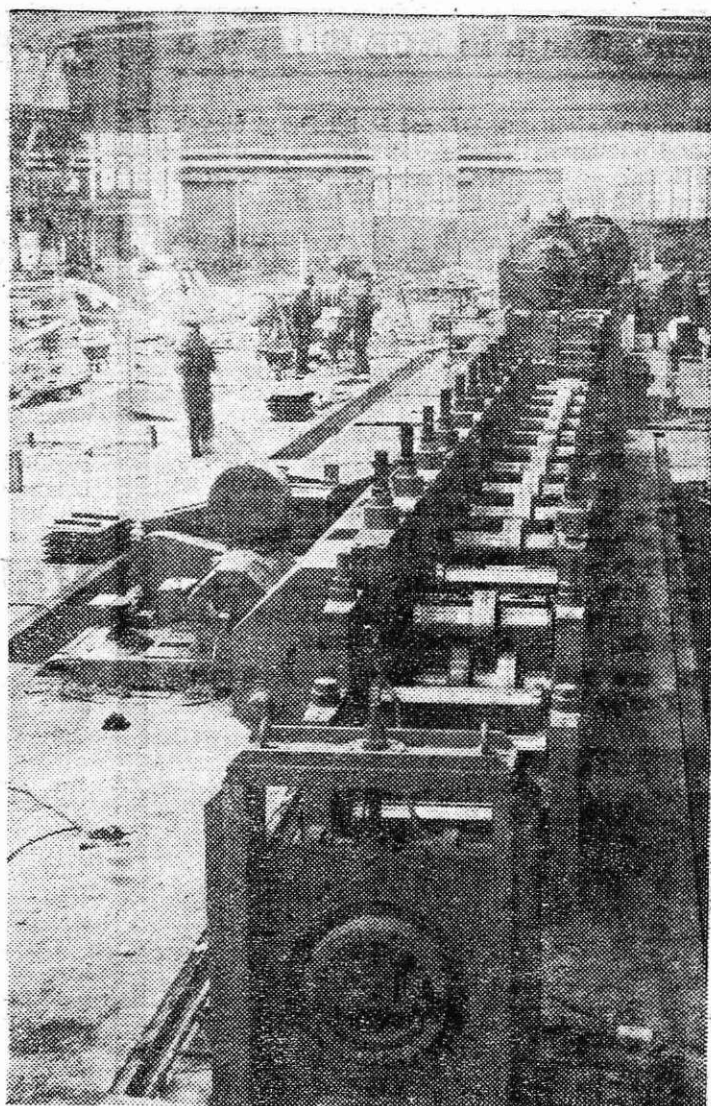
4. V posameznih obratih (ali za grupo obratov, za področja) določiti mesta, kamor se bodo nove verige kontrolirano dostavljale in kjer se bodo signirale in razdeljevale.

5. Po daljši prekinitvi ponovno začeti s periodičnimi pregledi verig po programu in navodilih tehnika za pomožna nosilna sredstva, pri čemer morajo obrati — uporabniki verig polno sodelovati.

6. Zaključiti postopek tipizacije verig v obratih, kjer to še ni izvedeno.

Izpolnitev teh nalog — ob polni pomoči obratovodij in šefov DE — za našo tovarno ne bi smel biti prevelik organizacijski ali drugačen problem.

inž. Peter Polak

Med montažo novih naprav za proizvodnjo HOP — o poskusni proizvodnji preberite v naši prihodnji številki

Mar res ne gre drugače?

Tisti, ki se vozimo z avtobusom na delo, predvsem pa tisti, ki smo vezani na relacijo Podbrezje—Jesenice gremo ob praznikih in sobotah na delo v skrbeh, kako bomo prišli v tovarno in nazaj domov. Tudi v soboto, 8. januarja se je ponovilo to, kar se je zgodilo že 2. in 3. januarja.

Kot ponavadi odpeljeta dva avtobusa v Gorje in Lipnico, za Podbrezje pa čakamo. Ko odpelje še vlak, se gledamo in sprašujemo kaj je na stvari. Prav nič ne vemo, mrz pa je že v nogah in sili navzgor. Ko se bliža ura proti 23., nas že pošteno zebe in še bolj skrbi. Nobene možnosti prevoza nimamo več. Razmišljamo in poskušamo vse mogoče. Prek glavnega vratarja železarne dobimo ob 23.15 uri odgovor dežurnega PHT podjetja VIATOR (prej Ljubljana transport), da ni šoferja niti avtobusa. Poizkušamo še prek dežurnega železarne pa spet brez uspeha. Mrz pa sili v dušo in telo.

Končno se le posveti izza Soteske in naš Janez nas reši zoprne negotovosti.

Vprašujem odgovorne v podjetju VIATOR, kaj vse to pomeni. Janez, naš prvi šofer trdi, da ima potni nalog samo za prevoz na hokej tekmo in nazaj. Pomožni šofer na tej progi pa istočasno izjavlja, da za večerno vožnjo

sploh nima potnega naloga. Pri vsem tem domnevamo tudi to, da sta šoferja za Gorje in Lipnico verjetno vedela, da »podbrezjana« ni, pa se jima ni zdelo potrebno tega čakajočim povedati in jim ponuditi svoje usluge, v kolikor bi se položaj s tem posameznikom izboljšal. Če drugega ne, vsaj do vlaka bi lahko prišli.

Če zaradi zamude vlaka ali avtobusa zamudiš službo, je zato ustrezna rubrika v dninskij knjiži. Podjetja si med seboj poračunata, delavec pa iz tega naslova dobi nadomestilo. Ko pa se z dela vrača domov, ta zaščita odpove. Ali mora naš delavec plačevati površno delo drugega podjetja s svojim prostim časom po osmurnem težkem delu? Dobro poznam odnose med železarno in podjetjem VIATOR PE Jesenice, pa ne bi mogel reči, da so slabi. Menim tudi, da smo si uporabniki avtobusov precej enotni tudi v tem, da so odnosi šoferjev in sprevodnikov v naših osebnih stikih v redu. Le v organizaciji in v širši odgovornosti šoferjev oziroma sprevodnikov ni skladnega dela. Menim, da je povsem pravilno, da so prizadeti delavci z namenom, da se stvari izboljšajo, zahtevali od omenjenega podjetja, da jim finančno nadomesti izgubljene ure z 10 din za vsakega.

ZA

...naš sodelavec prodajnega oddelka (III. ods.) v očeh karikaturista

Zdravstveno stanje in zdravstvena problematika v jeseniški in radovljiški občini (I.)

Na 26. redni seji obeh zborov skupščine občine Jesenice, ki je bila 28. decembra, so obravnavali poročilo ali še bolje rečeno analizo o zdravstvenem stanju in zdravstveni problematiki v občini Jesenice in Radovljica, ki jo je pripravil Zdravstveni dom Jesenice. Zaradi izredne zanimivosti in dokumentiranosti bomo v nekaj nadaljevanjih objavili analizo tudi v našem glasilu.

Stanje in gibanje prebivalstva

Zdravstveni dom opravlja zdravstveno službo za področje občine Jesenice in Radovljica.

Na obeh področjih živi 55.840 prebivalcev. Na jesenškem področju, ki zajema 375 km² površine, živi 27.287 prebivalcev, kar predstavlja povprečno 73 prebivalcev na 1 km²; na radovljiškem področju, ki obsega 639 km² površine pa živi 28.553 prebivalcev, tako da pride na 1 km² povprečno 44 prebivalcev.

Prebivalci so različno goste naseljeni po zdravstvenih okoliših, (podatki so zbrani po krajevnih skupnostih in kažejo manjša odstopanja, ker ne izhajajo iz istih časovnih obdobj), kar ponazarja naslednja tabela:

Okoliš	Površina km ²	Število prebivalcev	Naseljenost na 1 km ²
Občina Jesenice:			
— širši mestni okoliš	76	20.075	264
— Kranjska gora	147	2.819	19
— Mojstrana	110	1.765	16
— Žirovnica	42	2.241	70
Občina Radovljica:			
— Radovljica	124	13.591	109
— Bled	204	9.614	47
— Bohinj	311	5.107	16

Za organizacijo zdravstvene službe je koncentracija prebivalstva važnega pomena. Prevelika koncentracija zdravstvene službe za občana ni ugodna, zagovarjamo pa večjo razvejenost posvetovalnic za otroke in za žene, tako da je ta služba čimbolj približana koristnikom.

V vseh omenjenih zdravstvenih okoliših obstajajo poleg zdravstvenih enot, odnosno zdravstvenih postaj še obratne ambulante:

	delavcev
— Obratna ambulanta železarne Jesenice ki skrbi za zdravstveno varstvo	5.660
— Obratna ambulanta »Veriga« Lesce s TIO	1.280
— Obratna ambulanta »Elan« Begunje in »Sukno«	1.025
— Obratna ambulanta »Iskra« Otoče	462
— Obratna ambulanta odprtega tipa »Plamen« z UKO	598

Z ozirom na število in naseljenost prebivalstva je razmestitev zdravstvenih enot dobra in zadostna, da lahko govorimo o razviti in občanu lahko dostopni zdravstveni mreži, oziroma službi.

GIBANJE PREBIVALSTVA nam prikazuje sledeči prikaz:

Število prebivalstva				
Občina	1953	1970	Razlika	Povprečno povečanje na leto
Jesenice	23.218	27.287	4.069	226
Radovljica	24.347	28.553	4.206	233
Skupaj	47.565	55.840	8.275	459
Razmerje med spoloma:				
Jesenice	49,1 % moških	—	50,9 % žensk	
Radovljica	47,4 % moških	—	52,6 % žensk	

Po tem izračunu ima:

občina Jesenice 13.397 moških in 13.890 žensk = 27.287 prebivalcev
občina Radovljica 13.534 moških in 15.019 žensk = 28.553 prebivalcev
Skupaj: 26.931 moških in 28.909 žensk = 55.840 prebivalcev

Število prebivalstva se je povečalo v 18 letih za 8.275 prebivalcev, ali povprečno letno za 459 prebivalcev. V obeh občinah se je število prebivalcev povečevalo.

Spremembe v številu prebivalstva nastajajo tako zaradi naravnega prirastka, kakor tudi zaradi selitev.

Dejanski naravni prirastek je posledica naravnega in selitvenega gibanja. Znano je, da je v jeseniški občini živahno selitveno gibanje med občinami in republikami in v slednjem času tudi s tujino.

Vzrok temu je nedvomno Železarna, ki zaposluje mnogo delavcev tudi iz drugih republik. Radovljiška občina ima znatno manjši selitveni koeficient.

Naravni prirastek opredeljuje razlika med rodnostjo in umrljivostjo na 1.000 prebivalcev in je od 1967. leta do 1969. leta v obeh občinah v stalnem upadanju iz 7.10 na 4.97, le v letu 1970 beležimo prvi večji vzpon na 6.33. Preuranjeno bi bilo sklepati, da bo temu vzponu sledila doba postopnega naraščanja prirastka.

Za organizacijo zdravstvene službe, ki sloni na bioloških skupinah prebivalstva in za končno oceno zdravstvenega stanja prebivalstva, je važen podatek o starostni strukturi prebivalcev:

Občina	0-6	7-15	16-24	25-44	45-64	65-74	75 dalje
Jesenice	3.083	4.178	4.139	8.006	6.221	1.026	634
Radovljica	11.30 %	15.31	15.17	29.34	22.80	3.76	2.32
Skupaj	6.381	8.675	8.179	16.069	12.731	2.479	1.326

Iz tega sledi da imamo:

	Jesenice	%	Radovljica	%	ZD	%
mladine 0-19	9.097	33.33	9.590	33.59	18.687	33.47
odrasli 20-64	16.530	66.60	16.818	58.90	33.348	59.71
starejši 65-	1.660	6.07	2.145	7.51	3.805	6.82
Skupaj	27.287		28.553		55.840	

Na strukturo prebivalstva vpliva deloma tudi stalno padanje števila kmečkega prebivalstva. V jeseniški občini imamo samo še 670, to je 2,4 %, v radovljiški pa še 2.990, to je 10,4 % kmečkih ljudi.

Glede zaposlenosti opažamo v jeseniški občini v vseh zadnjih letih stagnacijo, ki se nadaljuje še v I. polletje 1970, dočim je v radovljiški občini število zaposlenih oseb do konca leta 1968 stalno padalo, v letu 1969 pa se je začelo hitro dvigati tako, da imamo v letu 1970 že 10.741 zaposlenih, medtem ko jih je bilo v letu 1969 le 10.112. V jeseniški občini pa je padlo število zaposlenih od 13.019 v letu 1969 na 12.627 v letu 1970. Ta padec gre predvsem na račun moške delovne sile, dočim opažamo z uvažanjem novih dejavnosti v zadnjih dveh letih, rahel porast ženske delovne sile.

Važen je tudi prikaz števila zavarovanih oseb, delež aktivnih zavarovancev na število prebivalstva, zavarovanih oseb na 1 aktivnega zavarovanca in odnos upokojenec na število aktivnih zavarovancev. Najbolj pregledno je, če te podatke ponazorimo v obliki tabele:

Občina	Štev. prebivalcev	Povpr. št. akt. zav.	Povpr. št. zav. oseb
Jesenice	27.202	27.287	13.019
Radovljica	28.499	28.553	10.111
Skupaj	55.701	55.840	23.130

Občina	Delež akt. zavarov na št. prebival.		Štev. aktiv. zavarov. na enega upokojenca		Štev. upokojencev na 1000 preb.	
	1969	1970	1969	1970	1969	1970
Jese- nice	48.0 %	46.4	3.51	3.28	136	142
Radov- ljica	35.5	37.6	2.81	2.87	126	131

Za jeseniško občino je najbolj značilen podatek, da ima več zavarovanih oseb kot pa prebivalcev, to pa vsled tega, ker živijo svojci zavarovancev izven območja občine, pa tudi republike, kakor tudi zaradi delavcev, ki prihajajo na delo iz sosedne občine.

Število upokojenec raste enakomerno v obeh občinah bolj na račun invalidskih kot starostnih upokojenec. Po dobljenih podatkih imamo v jeseniški občini 862 invalidov I. kategorije, ali na 100 aktivnih zavarovancev 6,8, v radovljiški občini pa 969 ali 9,0 invalidov I. kategorije na 100 aktivnih zavarovancev.

RODNOST:

Število živorojenih na 1.000 prebivalcev:

za obdobje:	Občina Jesenice	Občina Radovljica
1967	16.48	16.95
1968	15.50	16.74
1969	14.08	15.89
1970	15.06	15.55

Število rojstev od leta 1967 v obeh občinah stalno pada. Na Gorenjskem se rodi najmanj otrok v jeseniški občini, tej pa sledi radovljiška občina.

V letu 1970 zapažamo v jeseniški občini, da se je rodilo več otrok kot leto prej, vendar je preuranjeno napraviti o tem kakršenkoli sklep.

Na nižano rodnost vpliva predvsem manjše število rojenih otrok nad 3 ali več po vrstnem redu rojstva tako, da opažamo danes vse bolj nov tip družine z mladimi starši in majhnim številom otrok. Število otrok pada z napredovanjem civilizacije ne le pri nas, temveč po vsem svetu.

Poleg gibanja rojstev želimo prikazati vzporedno tudi gibanje splavov. Vsak splav ne glede na ev. težje ali lažje telesne posledice, predstavlja za ženo duševni pretres, ki ima večkrat dalj časa trajajoči zli vpliv na njeno duševno življenje.

Občina	1967	1968	1969	1970
Jesenice:				
— rojstva	447	424	383	411
— splavi	298	287	286	237
Radovljica				
— rojstva	476	474	453	444
— splavi	215	194	182	184

Jeseniško področje:

Leta 1961 smo imeli na jesenškem področju na 100 živorojenih otrok 73 splavov, v letu 1970 pa 57. Veliko število splavov nasproti nizkemu številu rojstev beležimo le leta 1969, ko pride na 100 živorojenih otrok kar 74 splavov. V ostalih letih niha število splavov od 67 do 57 na 100 živorojenih otrok.

Od 286 splavov v letu 1969 je bilo 70 spontanih, od 237 splavov v letu 1970 je bilo 53 spontanih, ostali so bili komisijsko odobreni.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

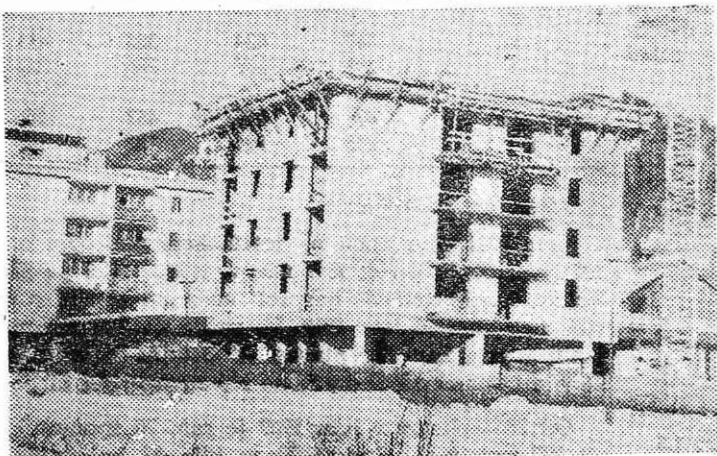
Žaga na Belci ostane

Skupščina občine Jesenice je na seji v začetku decembra lani postavila Lesnoindustrijskemu podjetju Bled javno vprašanje bodočnosti žagarskega obrata na Belci. Prebivalce, predvsem kmečki del, je precej razburila novica, da LIP Bled ukinja žago na Belci, da na njej predvidoma ne bodo več razrezovali

Zimske motnje v lokalnem prometu

Po novoletnih snežnih padavinah, je prišlo do nekaterih motenj v lokalnih avtobusnih prevozi, ki so se odražale predvsem v manjših ali večjih zamudah. Najbolj je bil prizadet prevoz na avtobusni progi središče — Tomšičeva cesta, ki je bil v dneh 4., 5. in 6. januarja ustavljen. Po informacijah, ki smo jih dobili na upravi prometno-hotelskega in turističnega podjetja VIATOR, poslovni enoti Jesenice, je vzrok za zastoj v neočiščenem obračališču, ki je povzročil vsega še nekoliko nagnjen. Ob ponovnih snežnih padavinah se lahko to ponovi, če ne bo pristojna služba pravočasno splužila cesto oziroma uredila obračališče. Seveda je to zelo neprijetno za stanovalce tega predela, ki pa morajo razumeti, da je v takih primerih podjetje povsem nemočno.

Ob tej priliki tudi obveščamo bralce, da se je podjetje Ljubljana transport s 1. januarjem preimenovalo v PROMETNO-HOTELSKO IN TURISTIČNO PODJETJE VIATOR, kar v slovenščini pomeni popotnik. Podjetje ima še v naprej svojo poslovno enoto na Jesenicah. Dosedanji naziv podjetja namreč ni več ustrezalo zelo razširjeni dejavnosti podjetja, tako v pogledu poslovnega predmeta, kakor tudi glede na razširitev območja.

Na štirinadstropnem stolpiču poleg Čufarja je narejena tudi že streha. Le opaz morajo še odstraniti. Predvidoma bo v začetku letošnjega poletja v njem nared 16 stanovanj. — B.

lesa. To pa bi pomenilo, da bi morali kmetje voziti les kar na Rečico pri Bledu, če bi hoteli razrezati les tudi za lastne potrebe. Družbeno politične organizacije iz Mojstrane so zato prosile Skupščino občine za posredovanje.

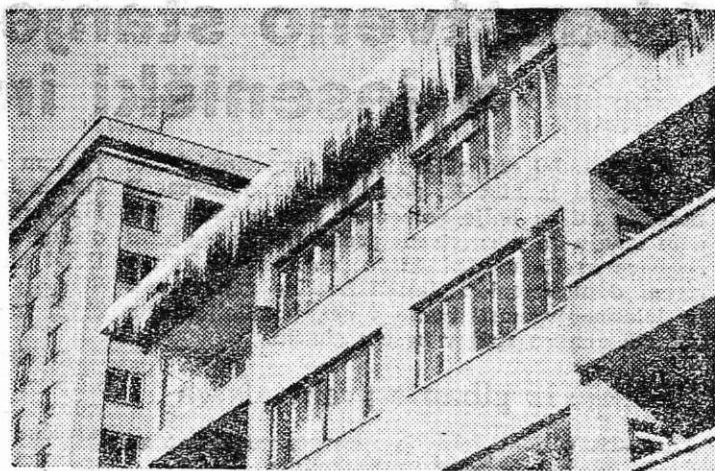
Na postavljeno vprašanje je uprava Lesnoindustrijskega podjetja Bled poslala odgovor, v katerem sporočajo, da žage na Belci ne nameravajo demontirati, ter da bodo tudi vnaprej zagotavljali uslužnostni razrez lesa za potrebe prebivalcev Zgornjesavske doline. Z dopisom se celo obvezujejo, da bodo zagotavljali razrez po dnevnih cenah.

V odgovoru Lesnoindustrijsko podjetje Bled tudi ome-

nja, da je za uspešno poslovanje potrebna koncentracija proizvodnih in umskih kapacitet, ter da zaradi tega opuščajo razrez lesa na Belci, ob tem pa razširjajo obrat v Mojstrani. Z novo odprtimi delovnimi mesti bodo tudi zaposlili vse dosedaj zaposlene na žagi. Tako bodo vsem svojim delavcem iz Zgornjesavske doline nudili možnost zaposlitve v bližini bivališč.

Po besedah predsednika Skupščine tov. Žvana, taka rešitev omenjenega problema zadostuje, pa čeprav ne bi bilo za zavreči misel o ustanovitvi ustrezne kmetijske organizacije, saj je še drugih vprašanj, ki bi jih veljalo skupaj reševati še dovolj.

T. L.

Ledene sveče takole nevarno vise od streh in kot nabrušeni meči groze vsem mimoidočim spodaj. Zadnje dni smo lahko videli zelo dolge sveče na poslopju pošte in poslovno-stanovanjski stavbi v kateri je Jugobanka. Da ne bi sveče poškodovale kakega pešca, so jih včasih potolkli z dolgimi preklami. Tako je prav! To so po občinskem odloku dolžni storiti vsi lastniki stavb. Pa kljub temu se to ne dela. Zato ob južnem in sončnem vremenu pazimo, da nam ne prileti kak takele ošiljen konec ledu na glavo!

Za nami je praznovanje novoletne jelke

Že iz programa otroških novoletnih prireditev je bilo mogoče ugotoviti, da so bila praznovanja novoletne jelke v vseh krajih naše občine, kjer delujejo Društva prijateljev mladine. Povsod so v praznovanje vključili tudi odrski program in obdaritev predšolskih otrok. Kjer so uspeli zbrati več sredstev, so obdarili še šolske otroke 1. in 2. razreda. Pri izvedbi programa je sodelovala šolska mladina, ponekod pa tudi odrasli, največ člani Svobod.

Interna praznovanja so bila tudi v vseh vrtcih, šolah in raznih ustanovah. Občinska zveza DPM je vsem prisločila na pomoč s skromnimi dotacijami in ustrezno garde-robo. Nekaj sredstev pa so društva DPM zbrala pri krajevnih skupnostih in raznih organizacijah. Čeprav je še sredi decembra kazalo, da obdaritev skoraj ne bo moč izvesti, se je zadnji teden pred novim letom le zbralo nekaj sredstev v ta namen.

Praznovanje je bilo povsod veselo, sproščeno in prijetno. Povsod so dedka Mraza in njegovo spremstvo sprejeli nadvse pristrčno. Ne samo malčki, tudi odrasli so se do-

bro počutili v njegovi bližini tako, da rajanja ni bilo ne konca ne kraja. Dedek Mraz je povsod in za vsakogar našel toplo, spodbudno besedo, otroška lička so rdeli v prijetnem počutju.

V naši občini je bilo obdarjenih 1575 predšolskih otrok v starosti od 3—7 let. Poleg tega je prejelo darilo tudi 314 šolskih otrok in nastopajočih. Za prireditve v vrtcih so prispevali starši sami, v osnovnih šolah pa so imeli učenci medsebojne obdaritve. Manj internih obdaritev je bilo opaziti po kolektivih. Kolektiv železarne Je-

senice, sindikalna organizacija, Avto-moto društvo in nekatere občinske organizacije, so z denarnimi prispevki omogočile občinski zvezi DPM, da je s svojim društvu po terenu mogla izvesti praznovanje za otroke v tako širokem obsegu. Zato se vsem, ki so prispevali sredstva in vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali pri izvedbi tega edinstvenega otroškega praznika, občinska zveza DPM s svojim društvu, najlepše zahvaljuje.

Organizatorji pa so že sedaj začeli razmišljati, kako bi spremnili način praznova-

nja novoletne jelke. Z dograditvijo velike športne hale Podmežakljo, bi bilo mogoče izvesti centralno praznovanje na ledu. S tem bi odpadle individualne obdaritve in istočasno drobljenje sredstev in sil, kajti preden je vse nared za prireditve in obdaritve otrok, je treba vložiti precej denarja in še več truda.

Zaenkrat so misli o centralnem praznovanju le oddaljen okvir, vendar pa bo kaj kmalu treba misliti, kako bi uresničili ta načrt.

Ivanka Torkar

Letna skupščina podružnice delovnih in telesnih invalidov

V decembru je bila v sejni dvorani skupščine občine Jesenice, letna skupščina telesnih invalidov Jesenice. Organizacija delovnih in telesnih invalidov je sorazmerno mlada, saj aktivno deluje slabo leto. Ta skupščina je bila prva letna skupščina po ustanovitvi organizacije. Udeležilo se jo je precejšnje število delovnih in telesnih invalidov, ki so v sproščeni razpravi pripovedovali o svojih težavah in življenju, ki ga kot invalidi žive in doživljajo.

Oblikovali so tudi program dela organizacije za prihodnje obdobje, ki zajema v največji meri športno rekreativno dejavnost invalidov, prizadevanje za izvajanje socialne zakonodaje, izplačevanje pokojnin, poklicno rehabilitacijo, ustanavljanje delovnih mest za invalide, zaposlovanje invalidov itd.

Na letni skupščini so izvolili tudi 25-članski odbor, predsedstvo, izvršilni odbor in komisije.

Takoi po skupščini je imel novi odbor konstituantno sejo, na kateri so določili funkcije ter pristojnosti novoizvoljenim članom odbora.

Po konferenci je stari in novi odbor, predsednik medobčinske organizacije društva telesnih in delovnih invalidov Gorenjske Rudi Makra, povabil na prijateljsko

srečanje na Blejsko Dobravo. Invalidi so se v prijetnem kramljanju pogovarjali o svoji organizaciji, delu in nalogah pa tudi o svojih težavah.

Janez Zurc

Rekreacijsko drsanje

Nad jeseniškim drsališčem je končno zgrajena streha. Pod orjaško konstrukcijo se vsak dan zvrstijo treningi hokejistov, umetnih drsalcev in kegljačev na ledu. Ledena ploskev ne pozna počitka od zgodnjega jutra do poznih večernih ur.

Lepo je gledati hokejiste na treningu ali tekmi, toda najlepši pogled se nam nudi vsako soboto in nedeljo popoldne, ko se ledena ploskev spremeni v pravo mravljišče.

Mladi iz vseh krajev naše in celo iz sosednje občine se zbirajo v dneh prostega drsanja, ledena ploskev je vedno nabito polna. Podjetje Sportmetal je poskrbelo za prijetno glasbo in rediteljsko službo. Rekreacijskemu drsanju je v letošnjem letu namenilo precej več ur kot v prejšnjih letih. Pri Sportmetalu so za rekreacijo jeseni-

ške mladine naredili dosti. Pa vendar bi ob tem rad navedel nekaj mnenj.

S pripravo ledene ploskve so precejšnji stroški, vendar pa kljub temu mislim, da so vstopnice za prosto drsanje šolarjev in dijakov vseeno predrage. Kajti 3 dinarje za dve nepopolni uri drsanja je le nekoliko preveč (to je bila tudi novost uvedena 9. januarja). Poleg tega pa se je v letošnji sezoni že večkrat zgodilo, da je bilo drsanje končano tudi uro prej, kot je bilo uradno objavljeno.

Mislim, da bodo pri Sportmetalu odpravili tudi ti napaki, in da bodo mladim, katerim je drsanje edina zabava, omogočili še več prijetnih uric na ledeni ploskvi za ceno, ki jo bo zmogel vsak dijaški žep.

B. r.

JEZIKOVNI POGOVORI

Morda bi bilo za nekaj časa dovolj tega brskanja po časopisih. Počakajmo, kaj bo prinesel čas v prihodnje, mogoče se nam bo še treba vrniti na to področje, mi pa danes poskušajmo čimprej zaključiti temo, ob kateri smo se mudili cel mesec in pol. Kako bi mogli skleniti krog naših razmišljanj, mi, preprosti uporabniki slovenskega jezika, da ne bi prelistali po našem leposlovju in našli kaj napisanega našim željam in stremljenjem v prid. Kdo je šel prvi v boj za slovenski jezik, če ne ravno naši pisatelji in pesniki, katerih orožje je bilo v spretnem sukanju peresa in oblikovanju slovenske besede? Preveč bi jih bilo, da bi jih naštevati, pa tudi od imen ne bi imeli ničesar. Sami naj spregovore.

Pisatelja Lovra Kuharja-Prežihovega Voranca vsi dobro poznamo kot glasnika slovenske Koroške, velikega revolucionarja in zares pravega besednega umetnika. Radi ga imamo vsi, tako odrasli kot otroci in slednjim je dobro znano, kako je začel pisati in kako so ga vzgajali njegovi zavedni starši. Še kot učenec je nekoč pisal pismo svojemu bratu v Celovec po nareku svoje matere, kar ni minilo brez leposlovnih in estetskih težav, bolj pa se je zataknilo ob naslovu:

— »Naslov je bil v bratovem pismu in ga je bilo treba le prepisati. To že ni bila taka reč. Zato sem pero zelo skrbno pomočil v tinto in začel pisati z okorno roko, kolikor se je dalo čedno. Mati se je pri tem sklonila k meni in mi narekala naslov, ki je bil precej zagoneten. Bile so neke številke sob ali oddelkov. Ko sem vse to že imel čisto lepo na papirju, je prišla še zadnja beseda KLAGENFURT. To je nemško ime. Jaz sem že hotel začeti z velikim K, ko je nenadoma zaropotal oče na postelji:

»Nak, nemškega imena pa že ne boš pisal. Celovec napiši...!« Jaz sem odstavil pero in pogledal mater. Ta se je zdrznila in rekla:

»Saj je vendar vseeno, ali Celovec ali Klagenfurt. Glavno je, da fant pismo dobi. On je že vedel, zakaj nam je moral poslati nemško ime...« Naš oče je bil namreč odločen Slovenec, čeprav je bil velik siromak, in se ni nikdar vdal Nemcem in njihovem pritisku. Mati pa je bila iz take hiše, ki je znala korakati, da se ni nikomur zamerila. Bila je krasna mati, toda v teh rečeh je bila popustljiva in mlačna.

Oče je gnal svoje...

»Klagenfurt ne boš napisal, pa četudi brat nikoli ne dobi takega pisma od nas. Zategadelj bo tudi doštudiral.«

Sedaj je bilo konec prerekanja. Oče je dejal:

»Napiši: Celovec...«

Ker ni trenil z očmi, sem moral takoj začeti pisati: Pismo je imelo slovenski naslov! —

Z enega konca naše domovine se preselimo prav na drugo stran, med primorske Slovence, tja, kamor spada veliki Franc Bevk. Malokdo ne pozna njegovega junaka kaplana Martina Čedermaca in njegovega odločnega upora italijanskemu jeziku, kar za tisti čas prav gotovo niso bile mačje solze. Zavedal se je predobro, da bi slovenski narod na Primorskem kaj hitro izginil, če bi mu odvzeli pravico govoriti slovensko. Tega so se zavedali njegovi župljani in prav zato so mu bili hvaležni za slovensko besedo, ki so jo slišali s prižnice, medtem ko je po drugih cerkvah moralo ljudstvo poslušati italijansko:

— »O domovini jim je govoril... jezik, s katerim se bratsko sporazumevajo. Kri, ki se jim preteka po žilah in ki je niso prejeli, da bi jo po nepotrebnem zapravljali... Še vsaka ptica je dobila svoj glas in nikomur ne pride na misel, da bi zahteval od slavca, naj žvižga po kosje... Njegov govor je bil rahlo pobarvan od narečja, da so tudi preprosti lahko razumeli. Besede so bile izbrane, stavki krepki. To je delal iz prirojenega čuta za lepo obliko, iz spoštovanja do božje besede, a še posebej iz tople ljubezni do materinsčine. Vse te dni, ko je bil jezik preganjan, izrinjen iz cerkve in je smel ostati le še v družinah, mu je posebno prišel k srcu. Trudil se je, da bi mu pel in bi dal ljudem živo občutiti njegovo lepoto. Kakor da bi jih s tem opozarjal: Glejte, kaj boste izgubili! Čujte, kako lepo zveni, kako poje od srca do srca, kako odmeva od duše do duše! Varujte to dediščino! Ne dajte si vzeti!

»Kaj boste storili zdaj, ko vam hočejo vzeti jezik? Ali boste znali braniti dediščino svojih očetov? Ali boste vdano klonili glave in zalajali, ko ne znate drugega jezika?« ... Ali so občutili, kako tesno je povezan jezik z njihovo usodo? —

Katero? Tisto, ki se je zavedal vsak hip naš Ivan Cankar. Ne morem si kaj, da ne bi krog naših misli sklenila z njegove besedami, polnimi ljubezni in spoštovanja do njegove doline šentflorjanske, naše domovine: »Zdaj, ko se vijejo iz vročega čaja čudežne sanje v daljavo in v preteklost, te vidim vso drugačno, kakor sem te videl nekoč; gledam te s tiho, smehljajočo ljubeznijo in čutim sladkosti, da sem ti bližji od vseh tistih, ki spe slepi v tvojem naročju. Vso te vidim, ne samo robu tvojega krila, ne samo svetlih kodrov na tvojih sencah; ampak vidim celo ponižno vrbovo mladiko, ki kloni v temni Močilnik, in tista mladika mi je kakor sestra; vidim belo Sveto Trojico na hribu, in tista mi je kakor mati; slišim pijanega, brezposnega Andrejca, ki klone v krčmi; in tisti mi je kakor brat... V ljubezni sem obstrmel nad vsem sončnim poljem, in vsak makov cvet mi je znan in drag...

Pozdravljena mi, dolina šentflorjanska, v poldanskem soncu žareča, v mesečini dremajoča; pozdravljeni vi vsi potepuhi ničvredni, s težkimi grehi obloženi, vi zakrknjeni župani, vi krivični dacarji in iblatjarji, vsi vi zaslužni rodoljubi, zvesti čuvarji brezštevilnih svetinj in čednosti doline šentflorjanske; čez hribe in doline pozdravljeni!... —

Novosti v jeseniški knjižnici (5)

165.62

HUSSERL Edmund. Edmund Huserl: Filozofija kao stroga nauka. Beograd 1967. 54 str. 8°. (Mala filozofska biblioteka.)

Vsebina: San o filozofiji kao o strogoj nauci. (Uvod, ki ga je napisal Milan Damnjanović.) — Filozofija kao stroga nauka.

17

ABELARD Pierre. Petar Abelard: Povijest nevolja. — Eтика. — Pisma Abelarda i Heloize. Zagreb 1970. 275 str. 8°.

— Srednjeveški sholastik Abelard je v znamenitem sporu med nominalisti in realisti zavzel posredniško stališče; znan je tudi po svoji tragični usodi. Spremnno besedo z naslovom »Petar Abelard — srednjovekovni racionalist« je napisal Branko Bošnjak.

176

PEDICEK Franc. Franc Pediček: Midva. Obraz najine ljubezni. Ljubljana 1969. 144 str. 8°. (Knjižica za mlade.)

177

CARNEGIE Dale. Dale Carnegie: Kako si pridobiš prijatelje. Ljubljana 1971. 217 str. 8°. (Bios.)

— Vsebina: 1. Temeljna načela ravnanja z ljudmi. — 2. Šest načinov, kako se ljudem prikupiš. — 3. Dvanajst načinov, kako ljudi prepričaš. — 4. Devet načinov, kako lahko človeka brez zamere grajaš ali vplivaš nanj. 5. Nasveti za srečno zakonsko življenje.

19"13/17"

VORLANDER Karl. Karl Vorlander: Zgodovina filozofije. Druga knjiga. Ljubljana 1970. 335 str. 8°. (Filozofska knjižnica. 10.)

— Knjiga obravnava obdobje od začetka renesanse do Kanta (vključno). Naslovi posameznih razdelkov: A. Doba prehoda. (Filozofija renesanse; Utemeljitev modernega naravoslovja.) — B. Doba velikih sistemov. (Descartes, Hobbes, Spinoza, Leibniz.) — C. Filozofija razsvetljenstva. (Francosko in nemško razsvetljenje, nasprotni tokovi.) — D. Nova utemeljitev filozofije — Immanuel Kant.

FILM • FILM • FILM • FILM • FILM

PREKLETA SREČA — KALEIDOSKOP

Spet sem bil posebno »srečen« ko sem videl tako »originalen« film. Spet torej komedija, ki jo odlikujeta le dva res dobra igralca: Wearren Beatty in mlada Susannah York. Sicer pa, vsebina zelo konvencionalna, brez kakšnih večjih problemov, vse je bilo izrazito filmsko, torej v oblakih.

Mlad fant se zaljubi v ljubko dekle. Ker bi ji rad poklonil nekaj diamantov (kako velikopotezne želje), sklene, da bo pričel z igranjem pokra. Imel pa je zelo »prefinjeno« nakano, kako bi si z goljufijo pomagal. Ponoči je vdrl v veliko tovarno igralnih kart »Kaleidoskop«. Na matrice za tiskanje kart je vrisal majhne šifre, da bi tako spoznal vsako karto že od zadaj. No, natiskali so ogromno kart z »novimi« matricami in jih razposlali v Monte Carlo, Nico, Milano in druge znane igralnice.

Ko si je tako »pripravil teren«, je fant odšel po svetu, da bi vse te igralnice obredel. Pride v Monte Carlo — zmaguje, pride v Milano — zmaguje, skratka povsod si je priigral bajne vsote denarja. Toda nekemu policijskemu inšpektorju (očetu fantove spremljevalke) se je zdelo njegovo dobivanje denarja malce sumljivo in ugotovil je, v katerem grmu tiči zajec. Fanta bi moral zapreti, a mu raje ponudi službo: odkril naj bi velikega kvartopirca in enega največjih razpečevalcev mamil. Fantu to seveda po mnogih pripetljajih uspe, za nagrado pa dobi, koga drugega, če ne inšpektorjevo hčer (za ženo, namreč).

Tako so si gledalci vsi znojni od »razburjanj« ob posnetkih za igralno mizo krepko oddahnili. Seveda, zakaj pa bi po nepotrebnem razburjali gledalce!

Režiser Jack Smight je torej ustvaril zelo medlo komedijo o ljubezni in denarju. Saj najbrž ni vedel za kaj bi se odločil: za komedijo ali kriminalko. Vse skupaj, ta mešanica namreč, pa res ni imela ne vem kakšnega učinka, besede kakovost pa zraven sploh ne bi omenjal. Režiser se je zavedal, da bo gledalce pritegnil s ceninimi triki in posnetki iz igralnic po vsej Evropi, z lepimi toaletami ipd.

Dragi bralci, kaj se po takih in podobnih filmih še niste naveličali hoditi v kinodvorane? No, če se niste, imate dokaj trdo kožo!

Za konec pa še majhen nasvet: Kaj ko bi namesto v kino zavili kdaj še v gledališče? Verjemite mi, ne bo vam škodilo. Od katerekoli predstave, ki bodo na sporedu in ki so že bile, boste odnesli veliko več kot od osladnih filmov, ki jih vrtijo pri nas!

Igor Škrlič

FILM • FILM • FILM • FILM • FILM

Leto 1972 leto gostovanj

JEKLAR, pevski zbor jeseniških železarjev, ki je imel v minulem letu dvanajst nastopov in nobenega gostovanja izven občine, ima za letošnje leto predvidenih kar pet gostovanj. Trenutno se pripravlja na koncert, ki ga bo imel v soboto, 22. t. m. v Štorah. Z gostovanjem v železarskih Štorah želi spodbuditi tamkajšnje železarje k ponovni ustanovitvi moškega pevskega zbora.

Sklenjen je tudi že dogovor za gostovanje v Avstriji. Koncert v Št. Jakobu naj bi bil 29. januarja. Ker pa bo z gostovanjem jeseniških železarjev v Avstriji organizirano večje srečanje, bo koncert predvidoma koncem marca.

Jeklar ima za letos predvideno tudi gostovanje v Italiji. Če bo dograjena v Trbižu nova dvorana, bodo nastopili jeseniški železarji v Trbižu, sicer pa v Zabnici, kjer je koncertiral pred leti z velikim uspehom komorni zbor jeseniške Svobode.

Na željo družbenih organizacij bo v letošnjem letu obnovljeno sodelovanje med jeseniškimi železarji in trboveljskimi rudarji. Tako bo gostoval na Jesenicah Trboveljski slavček, v Trbovljah pa Jeklar.

Ne bilo bi pravilno, da Jeklar ne bi gostoval tudi na Ravnah na Koroškem. Tudi to gostovanje bo spodbuda za ustanovitev pevskega zbora ravnanskih železarjev. Z gostovanjem v železarskih krajih hoče dati Jeklar spodbudo za delovanje treh železarskih zborov ter srečanje istih eno leto v Štorah, drugo na Ravnah in tretje na Jesenicah.

Poslanstvo pevskega zbora jeseniških železarjev je letos toliko večje, ker ima poleg koncerta doma, nastopa na občinski pevski reviji in drugih prireditvah, predvidenih kar pet gostovanj. Svoji nalogi bo zbor kos z vztrajno vajo in nadaljnim pridobivanjem mladih pevcev.

Gledališče

NEDELJA, 16. 1. ob 15.30
O'Neill STRAST POD BRE-STI — Drama v treh dejanjih
— Zadnja popoldanska predstava.

SREDA, 19. 1. ob 19. uri
O'Neill STRAST POD BRE-STI — Drama v treh dejanjih
— Zadnja večerna predstava.

ČETRTEK, 20. 1. ob 19.30
O'Neill STRAST POD BRE-STI — Drama v treh dejanjih

— Gostovanje v Radovljici.

PETEK, 21. 1. ob 19.30
O'Neill STRAST POD BRE-STI — Drama v treh dejanjih
— Gostovanje v festivalni dvorani na Bledu.

Evropsko prvenstvo v kegljanju na ledu 1972

Po razpisu mednarodne Zveze (IFE) kegljanja na ledu, katerega je naša slovenska Zveza sprejela s precejšnjo zamudo kot je to običajno, bo evropsko prvenstvo za leto 1972 v Ruppoldingu ZR Nemčiji in sicer dne 22. in 23. januarja letos. O udeležbi je odbor Zveze razpravljal na svoji redni seji in sprejete sklepe o udeležbi s stroškovnikom tako posredoval ZTKS v Ljubljani.

V prepričanju, da bo ZTKS odobrila vsaj pretežni del stroškov, del stroškov pa bi krili iz prispevkov klubov, katerih članj so zastopani v reprezentanci, so v teku vse priprave v intenzivnih treningih za udeležbo.

V nedeljo, 9. januarja je bilo v športni hali Podmežaklje tekmovanje v okviru 2. kola I. lige iz preteklega sezone. Rezultati tega tekmovanja so bili osnova za določitev reprezentance. Na izredni seji odbora Zveze v nedeljo, 9. t. m. je bil sestav reprezentance z urnikom obveznih treningov dokončno sprejet. Načrt treningov je precej zahteven, ker so bili tudi kegljači na ledu v tej sezoni zaradi gradnje strehe nad drsališčem precej prikrajšani pri treningih.

Koledar tekmovanj oziroma prireditev v organizaciji Zveze je bil sprejet na seji odbora in zajema naslednja

tekmovanja v tej sezoni:

V nedeljo, 16. 1. 1972 s pričetkom ob 7. uri, bo na Jesenicah v tehnični izvedbi jeseniškega kluba, tradicionalni pokalni turnir v počastitev dneva republike. Ta turnir, ki je običajno na dan 30. 11. je prav tako izostal zaradi gradnje hale.

Treningi reprezentance so razdeljeni takole:

v torek, 11. 1. ob 18. uri na Jesenicah,

v četrtek, 13. 1. ob 19. uri na Jesenicah,

v petek, 14. 1. ob 16. uri na Bledu,

v torek, 18. 1. ob 18. uri na Jesenicah,

v sredo, 19. 1. ob 16. uri v Bazi na Jesenicah,

v četrtek, 20. 1. ob 9. uri na Bledu.

Od 22.—23. 1. udeležba na EP v Ruppoldingu.

Koledar moštvenega tekmovanja I. in II. lige, kot slovensko prvenstvo, pa je sledeč:

30. 1. 1972 tekmovanje I. kola I. lige na Jesenicah,

13. 2. 1972 tekmovanje 2. kola I. lige v Kranjski gori,

30. 1. 1972 tekmovanje 1. kola II. lige v Kranjski gori

13. 2. 1972 tekmovanje 2. kola II. lige na Bledu,

11. 2. 1972 bo tekmovanje v metu na daljavo v organizaciji blejskega kluba na Blejskem jezeru,

24. 2. 1972 bo tekmovanje v

bližanju in zbijanju v organizaciji jeseniškega kluba na igrišču Podmežaklje.

Čeprav trenutno še ni dokončno zagotovljenih finančnih sredstev za udeležbo na evropskem prvenstvu od strani ZTKS in nekaterih gospodarskih organizacij, katere je Zveza zaprosila za pomoč, so vse priprave v polnem teku v velikem pričakovanju, da bo udeležba omogočena. Seveda pa si kegljači prav tako želijo in upajo v mednarodni areni te športne panoge doseči najboljše rezultate.

Smučarski tečaji za začetnike

Podobno kot že v preteklih letih, bodo tudi letos med zimskimi šolskimi počitnicami organizirani smučarski tečaji za začetnike. Tečaji bodo v vseh krajih naše občine v organizaciji šol in krajevnih smučarskih organizacijah.

Začetek tečajev bo v ponedeljek, dne 24. januarja in bo trajal 6 dni. Podrobna navodila in informacije bodo učenci lahko dobili pri osnovnih šolah oziroma kjer ni šol pri smučarskih organizacijah. Na istem mestu bodo sprejemali tudi prijave za tečaj.

Vabimo vse učence začetnike, da izkoristijo ugodne prilike in si pridobijo osnovno znanje v smučanju.

Občinska športna zveza
Jesenice

Sankači uspešno

V okviru sankaških prireditev Po stezah partizanske Jelovice v soboto, 8. t. m., s tekmovalnimi sankami in v nedeljo, 9. t. m., z navadnimi sankami, so uspešno sodelovali tudi tekmovalci Sankaškega kluba Jesenice. Obe tekmovanji sta bili v vasi Rudno v Selški dolini, odvijali pa sta se na 1050 m dolgi progi s povprečnim padcem 12 %.

Na sobotnem tekmovanju s tekmovalnimi sankami je sodelovala 16-članska ekipa jeseniškega kluba, tekmovalci pa so se na tekmovanju, ki se šteje za kategorizacijo, dobro uvrstili.

Med 36 člani, zmagal je Debeljak — Alples Železniki, so naši zasedli sledeča boljša mesta: 4. Ulčar, 5. Brane Štefelin, 11. Marjan Štefelin, 12. Maks Klinar, ki mu ni šlo tako kot v Sori 2. januarja, kjer je zmagal, ostali tekmovalci pa so zasedli mesta: 16. Rihtar, 17. Danilovič, 23. Štalc. Pri starejših članih je bil Dokl četrti.

Med 21 mladinci, kjer je zmagal Jeseničar Marjan Meglič, so se ostali jeseniški mladinci uvrstili takole: 5. Mirko Klinar, 8. Miha Peterneš, 12. Rekar, 15. Marko Klinar, 16. Jamar.

Med 15 dvosedi, zmagal je dvosedi Zupan Š. — Lombard, Begunje, so se vsi trije jeseniški dvosedi uvrstili do 5. mesta: 2. Štefelin — Štefelin, 3. Ulčar — Meglič M., 5. Maks Klinar — Rihtar.

Med članicami je bila Šolarjeva tretja, pri mladinkah pa Bertonecnova peta.

Najboljši čas v erem teku je dosegel jeseniški tekmovalc Brane Štefelin, v drugem teku enosedov, s časom 1.37.0.

Na nedeljskem tekmovanju z navadnimi sankami je sodelovala 5-članska ekipa jeseniškega kluba, tekmovalci pa so dosegli sledeče rezultate: Starejši člani: 5. Janez Meglič, 7. Vinko Razinger.

Člani: 12. Jože Jaler, 13. Dominik Soklič (oba sta v dru-

gem teku padla); skupno je nastopilo 27 tekmovalcev.

Mladinke: 2. Nevenka Razinger

Dvosedi: 4. Soklič — Jalen, 11. Meglič — Razinger; skupno je nastopilo 16 dvosedov.

V nedeljo je bilo v Kranju tudi medklubsko sankaško tekmovanje s tekmovalnimi sankami za prehodni pokal mesta Kranj, ki se ga je udeležila štirinajstčlanska ekipa jeseniškega kluba. Tekmovanje je potekalo na Šmarjetni gori, proga pa je bila dolga 1000 m s povprečnim padcem 12 %.

Med 36 člani je Maks Klinar ponovil svoj uspeh iz Sore in si skupaj z Štefanom Zupanom — Begunje deli 1. in 2. mesto, ostali tekmovalci pa so se uvrstili: 5. Brane Štefelin, ki je v drugem teku

dosegel isti čas kot zmagovalca, 7.—8. mesto Danilovič, 9.—12. Rihtar, 14. Marjan Štefelin, 19. Štalc. Pri starejših članih je bil Dokl tretji.

Med 19 mladinci, zmagal je Drago Česen — Tržič, je bil Meglič, zmagovalac iz Rudnega tretji, ostali mladinci pa so se uvrstili: 8. Mirko Klinar, 11. Rekar, 12. Jamar, 14. Marko Klinar.

Pri članicah in mladinkah pa sta bili Šolarjeva, kot Bertonecnova tretji.

Pri dvosedih, zmagala je dvojica Zupan J. — Gašperin, Begunje, se je samo dvojica Maks Klinar — Rihtar, uspelo uvrstiti na 2. mesto, medtem ko sta dvojici brata Štefelin in Danilovič — Meglič M. zaradi padca zasedli 10. in 11. mesto.

J. J.

Beseda gledalcem!

Ob sobotni hokejski tekmi Jesenice : Olimpija bi veljalo zapisati tudi nekaj besed na račun gledalcev. Jeseniška športna publika je bila vedno znana kot fer publika, ki je znala spodbujati svoje ljubljence. Še posebno na hokejskih tekmah, ob derbijih je z raznoraznimi rekviziti znala ustvariti vzdušje, ki je bilo značilno samo za Jesenice.

V zadnjem času, pa smo žal lahko vse manj zadovoljni s ponašanjem nekaterih posameznikov, ker kritike prav gotovo ne zaslužijo vsi. Krivi smo morda le v toliko, ker ne znamo ali nečemo vplivati na gledalce v bližini in posameznikom reči, da tako ravnanje ni primerno.

Tudi na sobotni tekmi so bili primeri, da so posamezniki dobesedno zasuli ledeno ploskev s petardami, kakor tudi s kovanci, steklenicami in drugim. S tem pa ne škodujejo samo ugledu športa, ugledu jeseniškega gledalca, ampak največ škodujejo hokejistom. Že ob tekmi z Medveščakom, enako tudi v soboto je bila ob takih primerih tekma za nekaj minut prekinjena in to v trenutku, ko so bili domači hokejisti v napadu, ko so dosegli gol, ko so

bili nasprotniki še kako potrebni kratkega oddiha. Namesto, da bi naši hokejisti že v naslednjem napadu še z večjo silo pritisnili pred gol nasprotnika, pa jim gledalci pomagajo, da si naberejo novih moči za dobro obrambo. Ljubitelji športa prav gotovo vedo, da je v nekaterih športih, kot so odbojka, košarka, možno izkoristiti minuto odmora. Trenerji izkoriščajo to ponavadi v trenutkih, ko ekipi ne gre z namenom, zaustaviti napade nasprotnika. Končno smo prav ob televizijskem posnetku sobotne tekme lahko opazili, kako je v nekem trenutku eden od igralcev Olimpije nekaj rekel vratarju Galetu in kako je ta odšel do trenerja. Na ekranu se je dobro videlo da mu ni bilo treba prav ničesar zapeti ali popraviti pri opremi. Bili so pač kritični trenutki in igralcem je bilo treba nekaj predaha.

Poleg tega vsak predmet na ledeni ploskvi tudi ogroža varnost igralcev.

V bodoče bo treba tudi temu problemu posvetiti več pozornosti, izkoreniniti bo treba grdo navado. Če ne bo uspeha z lepo besedo, potem bo treba poseči po kaznih.

Teo Lipicer

V Salzburg in na evropsko prvenstvo mladincev

Dober start jeseniških sankačev v sezono 1971/72 je opogumil vodstvo Sankaškega kluba Jesenice k odločitvi o udeležbi na 25. mednarodnem sankaškem tekmovanju za Gaisberg pokal v Salzburgu v dneh 15. in 16. t. m., kamor je kljub povabila Sankaška zveza pokrajine Salzburg pod izredno ugodnimi pogoji, saj prevzamejo vse stroške tridnevne oskrbe petih udeležencev, stroške prevoza pa nosi Sankaški klub Jesenice.

Na tekmovanju bodo sodelovali naslednji tekmovalci kluba: ČLANI: Maks Klinar, Franc Rihtar in Marjan Štefelin. MLADINCI: Brane Štefelin, ki čeprav že član po pravilih FIL lahko letos na takih prireditvah še tekmuje kot mladinec. DVOSEDI: Maks Klinar — Franc Rihtar in brata Štefelin.

Ekipo bo vodil predsednik kluba tov. Jože Jelovčan.

Tehnična komisija pri Sankaški zvezi Slovenije pa je odločila, da na letošnjem evropskem prvenstvu mladincev v Kufsteinu, Avstrija, v dneh 22. in 23. t. m., ki se ga bodo udeležili trije jugoslovanski mladinci, sodeluje tudi jeseniški tekmovalc Brane Štefelin. V ekipi bosta še tekmovalca Drago Česen — Tržič in Marjan Petelinkar — Sora.

Mnogo izgledov za udeležbo na tem prvenstvu je imel tudi jeseniški tekmovalc Marjan Meglič, ki je bil na letošnjih tekmovanjih dvakrat drugi in enkrat prvi, toda komisija je ob upoštevanju participacije tekmovalcev po klubih, dala prednost izkušnejšemu Štefelinu. Obema je samo zaželeli mnogo nadaljnjih uspehov.

J. J.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

15. in 16. januarja amer. barvni film **CRNI PANTERJI V HARLEMU**, v režiji Ossie Davis, v gl. vlogi Godfrey Cambridge, ob 17. in 19. uri

17. januarja amer. barvni film **DIM REVOLVERJA**, v režiji Natham Juran, v gl. vlogi Audie Murphy, ob 17. in 19. uri

18. in 19. januarja amer. angl. barvni film **ODISEJA V VESOLJU**, v režiji Stanley Kubrick, v gl. vlogi Kair Dalia, ob 17. in 19.30

20. januarja amer. barvni film **POLJUBI DEKLETA, PA JIH UBIJ**, v režiji Henry Levin, v gl. vlogi Dorothy Provine, ob 17. in 19. uri

21. januarja amer. barvni film **LJUBEZEN ISIDORE DANKAN**, v režiji Karel Reisz, v gl. vlogi Vanessa Redgrave, ob 17. in 19. uri

22. januarja amer. barvni film **POIŠČI SI PROSTOR, KJER BOŠ UMRL**, v režiji Anthony Aschott, v gl. vlogi Jeffrey Hunter, ob 17. in 19. uri

Kino PLAVZ

15. in 16. januarja amer. angl. barvni film **ODISEJA V VESOLJU**, ob 18. in 20.30

17. in 18. januarja amer. barvni film **CRNI PANTERJI V HARLEMU**, ob 18. in 20. uri

19. januarja amer. barvni film **POLJUBI DEKLETA, PA JIH UBIJ**, ob 18. in 20. uri

20. in 21. januarja angl. barvni film **DOBRO DELO V ITALIJI**, ob 18. in 20. uri

22. januarja franc. barvni film **REKRUT**, ob 18. in 20. uri

Kino DOVJE

15. januarja amer. angl. barvni film **PROKLETA SREČA**

16. januarja amer. angl. barv. film **ROP IN SLEPILO**

19. januarja amer. barvni film **CRNI PANTERJI V HARLEMU**

22. januarja angl. barvni film **DOBRO DELO V ITALIJI**

Kino KRANJSKA GORA

15. januarja nem. barvni film **ZAKLAD ASTEKOV**

16. januarja angl. barv. film **DOBRO DELO V ITALIJI**

18. januarja amer. barvni film **DIM REVOLVERJA**

20. januarja amer. angl. barvni film **ODISEJA V VESOLJU**

22. januarja amer. barvni film **CRNI PANTERJI V HARLEMU**

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

15. januarja amer. angl. barvni film **ROP IN SLEPILO**, ob 19. uri

16. januarja nem. barvni film **BLAGO ASTEKOV**, ob 17. uri

16. januarja amer. barvni film **DIM REVOLVERJA**, ob 19. uri

19. januarja angl. barv. film **DOBRO DELO V ITALIJI**, ob 19. uri

22. januarja amer. angl. barvni film **ODISEJA V VESOLJU**, ob 19. uri

CRNI PANTERJI V HARLEMU, je ameriška zabavna kriminalna narejena po razburljivem detektivskem romanu Chesterja Himesa. Dogaja se v revnem okolju črnega Harlema

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE

RAZPISUJE

na podlagi zakona o srednjem šolstvu SRS prosti delovni mesti na TSŠ

- UCITELJA za poučevanje strojnih predmetov
- UCITELJA za poučevanje metalurških predmetov

POGOJ za sprejem:

diplomirani inženir strojništva
diplomirani inženir metalurgije
Vloge pošljite na upravo zavoda ŽIC do 25. januarja 1972.

Osební dohodek po pravilniku. Stanovanje bo na razpolago letos.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta in starega očeta

KARLA KOBLARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nas tolažili ali kakorkoli pomagali.

Posebno se zahvaljujemo dobrih sosedom na Senožetih za pomoč, vsem darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Sinova Anton in Karol z družinama, hčerka Draga z družino in ostali sorodniki

ZAHVALA

Ob težki izgubi moža, očeta, starega očeta, tasta in strica

MATEVZA MALEJ

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje, se poslovili od njega, mu darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti, posebno pa dobrim sosedom za vso pomoč.

Iskreno se zahvaljujemo za vso pozornost in trud zdravstvenemu in strežnemu osebju bolnice v času bolezni ter voznikom osebnih avtomobilov za prevoz.

Zalujoči: žena, sin z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti našega brata in strica

JANEZA ROZMAN

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti in ki so nam izrekli sožalje, vsem darovalcem vencev — sovaščanom Poljan, pevcem ter ZB Poljane za njihove poslovične besede pri odprtem grobu.

Zalujoči: sestre z družinami in ostale sorodstvo

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata Železarne Jesenice in tovarišu Pogačniku se iskreno zahvaljujem za novoletni obisk in darilo. Lepo je človeku pri srcu, če se spomni na pokojnega in bolnika! Kolektivu Železarne, posebno valjavcem, prijateljem in znancom srečno leto 1972 in mnogo uspehov!

Andrej Pleš, Jesenice

ZAHVALA

Tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in obisk ob novem letu. Delovnem kolektivu Železarne želim v novem letu mnogo delovnih uspehov.

Anton Rev

OBVESTILO

Vse podporne člane pihalnega orkestra Jeseniških železarjev Jesenice obveščamo, o sklepih odbora glede podpornega članstva za leto 1972:

1. Podporna članarina za leto 1972 je 12.— N din, enotna za vse podporne člane — tudi upokojece.

2. Podporno članarino upokojeanci lahko plačajo pri društvi upokojevcev:

na Javorniku vsak torek od 9. do 11. ure, na Jesenicah vsak torek in petek od 14. do 18. ure.

3. Podporno članarino za tekoče leto je treba plačati najkasneje do 1. maja.

4. Kdor bo v zaostanku s plačilom podporne članarine najmanj eno leto, se je izključil iz članstva. Za nazaj se članarina ne more doplačati.

5. Delavci Železarne, ki jim je bila podporna članarina odtegnjena od OD za leto 1971 in nastopijo pokoj, lahko plačujejo podporno članarino godbe naprej pri društvi upokojevcev na Jesenicah ali Javorniku. Pri vpisu navedite obratno in delavsko številko zadnje zaposlitve.

6. Kdor nima v redu plačane članarine izgubi pravice podpornega člana.

7. Delavcem železarne Jesenice od katerih je le še 1560 podpornih članov godbe, se podporna članarina za leto 1972 ne bo več odtegnila od OD po dosedanjem načinu.

O rešitvi tega vprašanja vas bomo naknadno obvestili.

8. Podporni člani, ki redno plačujejo članarino, si pridobijo pravico, do brezplačnega spremstva na njihovi zadnji poti ob plačilu stroškov za prevoz godbe.

9. Če pihalni orkester zaradi tehničnih razlogov ne more sodelovati pri pogrebu ali svojci ne želijo, se svojem izplača odpravnina N din 200.—

Vsem železarjem in podpornim članom želimo srečno novo leto 1972.

Pihalni orkester
JESENISKI ŽELEZARJI

OBVESTILO POTROŠNIKOM

Z namenom, da bi tudi trgovskim delavcem, zlasti pa še delavkam — materam omogočili imeti prosto nedeljo, da bi delovni čas prilagodili 42-urnemu delovnemu tednu in, da bi lažje uveljavili prevzete obveznosti s samoupravnim sporazumom, so trgovska podjetja: Rožca, Delikatesa, Zarja, Mesarsko podjetje Jesenice, Specerija Bled, Supermarket Jesenice in E-market

sklenila,

da v zimsko-pomladni sezoni, t. j. od 3. 1. do 1. 6. 1972 prenehajo z izmenično prodajo ob nedeljah. Tako bodo v navedenem času vse trgovine s prehrabnim blagom ob nedeljah zaprte.

Ta sklep pa ne velja za turistične kraje, t. j. Mojstrano, Martuljk, Kranjsko goro.

Cenjene kupce vljudo prosimo za razumevanje, hkrati pa jih vabimo, da vse kar potrebujejo za nedeljo, kupijo v petek oz. v soboto.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru HVŽ in sodelavcem dne Azinovič se zahvaljujem za spominsko darilo ob mojem odhodu v pokoj.

Albin Felc

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata Železarne in predsedniku Francu Kobentarju za novoletno čestitko in denarno darilo.

Enako se zahvaljujem tudi sindikalnemu odboru valjarne 2400 in predsedniku tovarišu Gabru in tovarišu Marteljaku, ki me je za novo leto v imenu odbora obiskal na domu.

Vsem iskrena hvala in čimveč zdravja, sreče in uspehov v novem letu vsemu delovnemu kolektivu.

Husein Kostić, invalidski upokojenec

ZAHVALA

V času mojega bolovanja sem prejel denarno pomoč od sindikalnega odbora elektrojeklarne in od osnovne organizacije sindikata Železarne.

Obema organizacijama se za pozornost in pomoč iskreno zahvaljujem.

Karel Markovič

ZAHVALA

Društvo upokojevcev v Kranjski gori, se zahvaljuje sindikatu železarne Jesenice za znesek 888,00 din, katerega je namenil za rekreacijo Društva upokojevcev v Kranjski gori.

Denar je društvo razdelilo kot novoletno darilo najpogostejšim članom društva s pripombo, da je to darilo sindikata železarne Jesenice.

Iskrena hvala.

Društvo upokojevcev
Kranjska gora

Premalo izražena razlika

JESENICE : OLIMPIJA 4:3 (2:0, 1:2, 1:1)

Tudi za sobotni derbi zvezne hokejske lige Podmežakljo je bilo med ljubitelji hokeja na Gorenjskem veliko zanimanja, pa čeprav srečanje žal ni več odločalo o prvaku. Skoraj 5000 gledalcev se je

pač hotelo samo prepričati, kdo je boljši, prepričati ali so jeseniški hokejisti zares zaslužili samo drugo mesto. Trener Klinar je igralcem že v soboto dopoldne obrazložil taktiko igre, obrazložil

je naloge vsakega posameznika. Predvsem za prvo tretjino lahko rečemo, da so igralci odlično izpolnili svoje naloge, ki so se nanašale predvsem na igro v obrambi. V tem delu so bili naši v očitni premoči, vrstile so se nevarne akcije, tako da je imela obramba gostov, predvsem pa vratar Gale dosti dela. V prvih dvajsetih minutah so igralci jeseniškega moštva brez napake igrali tudi v obrambi, saj nasprotnim igralcem niso dopustili do strela. Igralci Olimpije v tem delu niso imeli niti ene zrele prilike za gol.

Po vodstvu 2:0 pa so naši na trenutke nekoliko popustili, manj odločni so bili v obrambi, zaradi česar so tudi brez potrebe prejel dva gola v drugi tretjini in enega v zadnji. Pa tudi sicer so imeli igralci Olimpije še nekaj prilik. Pri vseh treh golih je slabo posredoval tudi vratar Knez.

Sicer pa je bilo jeseniško moštvo večji del srečanja boljši nasprotnik, tako da je zmaga zaslužena. Po prikazani igri bi morala zmaga biti izražena še z večjo razliko v golih. Ob številnih akcijah so bili naši ali nespreni, ploščica se je odbijala od igralcev Olimpije, nevarni strelji so šli mimo gola, dosti sreče pa je poleg znanja imel tudi vratar Gale. Igralci Olimpije so se morali često krčevito braniti kot na primer pri tretjem голу, ko so kar štirje v pravem »plavalnem stilu« poskušali ubraniti gol.

Trener Klinar je po tekmi dejal: Bili smo absolutno boljši, tako da rezultat ni pravi odraz igre. Olimpija je z rezultatom lahko več kot zadovoljna. Najboljša pri Jesenicah sta bila Tomaž Košir in Viki Tišler, pri Olimpiji pa Jug.

Strelci golov za Jesenice so bili T. Košir dvakrat ter Zbontar in Milan Jan po enkrat, za Olimpijo pa Roman Smolej dvakrat in Jug enkrat.

Zastopnik navijačev STT Trbovlje na zadnji tekmi državnega prvenstva JESENICE : OLIMPIJA, izroča kapetanu Jesenic darila

Turneja smučarjev Kravec - Železniki - Begunje

Slaloma za člane in članice za kategorizacijo na Krvavcu se je v soboto 8. januarja udeležilo 26 članic od katerih je 12 prispelo na cilj, članov je startalo 139, na cilj pa jih je prispelo 36. Progi za oba teka sta bili kratki in slabo utrjeni tako, da so samo članice in še nekaj članov imeli normalne pogoje. Ko je bila proga podrtja so se tekmovalci zatikali za ruševje in korenine in le redkeje je še priskakal do cilja. Samo s tako tehniko in srečo je uspelo nekaterim doseči ciljno črto, sveda s slabim časom.

Pri članicah je premočno zmagala Žurajeva — Branik

76,6 sek., 3. Adamič 86,3 sek., 7. Breda Krušič — Jesenice 89,1 sek.

Pri članih je bil vrstni red naslednji: 1. Cena Štravs 70,4 sek., 2. Tomaž Bernik 71,0 (oba Jesenice), 3. Javnik — Branik 71,2, 7. Tomaž Ramuš — Jesenice 75,2, 14. Jurij Hafner Jesenice 80,6.

Odlično sta vozila Štravs in Bernik, drzno in odlično je priskakal na cilj Jurij Hafner s startno številko 126 in se uvrstil v prvo tretjino. Ostali štirje člani so bili diskvalificirani, oziroma so odstopili zaradi težkih padcev.

Po razglasitvi rezultatov na Krvavcu so smučarji odšli v Železnike, kjer so bili ravno ob času, da so dvignili številke. Jeseniški ekipi se je pridružil še Blaž Jakopič — JNA, ki pa je startal z razbolelo nogo. Točno ob 18. uri je startal predvozač. Nato pa se je razvrstilo 110 tekmovalcev in tekmovalk.

Rezultati — članice: 1. Draža Žuraj — Branik 82,6 sek., 2. Mojca Verdnik — Olimpija 86,7 sek.

člani: 1. Boris Pesjak — Jesenice 74,5 sek., 2. Dušan Javnik — Branik 75,1 sek., 3. Mirko Klinar — Jesenice 75,5, 4. Blaž Jakopič — JNA 77,3, 5. Cene Štravs — Jesenice 77,8, 10. Janez Zupan — Jesenice 87,6 itd.

V nedeljo, 9. 1. je ekipa že zgodaj zjutraj slabo prespana krenila v Begunje na veleslalom. Ekipa sta okrepila mladince Volk in Jekler in vodja trenerjev Andrej Klinar in Janez Smitek.

Na odlično pripravljene progi so bili doseženi naslednji rezultati:

članice: 1. Mojca Verdnik — Olimpija 1:23,7, 4. Breda Kunšič — Jesenice 1:29,4 itd.

mladinci: 1. Meglič — Tržič 1:22,1, 2. Vovk — Jesenice 1:22,8, 4. Jekler — Jesenice 1:27,8 itd.

člani: (uvrstitev Jeseničanov: 1. Cena Štravs — Jesenice 1:22,3, 2. Andrej Klinar, — Jesenice 1:22,6, 3. Boris Pesjak — Jesenice 1:22,7, 4. Tone Željan — Jesenice 1:23,4, 5. Tomaž Bernik — Jesenice 1:24,1, 6. Mirko Klinar — Jesenice 1:24,4, 7. Jurij Hafner — Jesenice 1:27,5, 8. Tomaž Ramuš — Jesenice 1:27,6, 14. Janez Zupan — Jesenice 1:28,9 itd.

Na vseh tekmah so prvi trije preiel praktična darila, v Železnikih pa poleg tega še kolajne in soominsko knjigo Dražgoška bitla.

P. F.

Poraz obeh moštev

Pretekli teden sta oba jeseniška predstavnika v mladinski hokejski ligi — HK Jesenice in HK Kranjska gora — doživela poraz. Kranjskogorci so izgubili srečanje z zelo dobrim moštvom Olimpije. V hali Tivolj so bili poraženi z nepričakovano visokim rezultatom 16:4. Mlado moštvo Kranjske gore je igralo izredno slabo in so ljubljanci že v prvi tretjini z rezultatom 7:2 zagotovili zmago. V drugi tretjini je bila borba izenačena in se je končala z 2:2, v tretji pa so ljubljanci spet nadigrali goste in dosegli še sedem golov. S to zmago so si igralci Olimpije, kot republiški prvaki, priborili pravico nastopa na državnem prvenstvu v Beogradu. To so si tudi povsem zaslužili in jim lahko le zaželimo, da bi uspešno zastopali slovenski hokej.

V drugem srečanju v nedeljo na Jesenicah, je v hali Podmežakljo mladinsko moštvo HK Celje premagalo vrstnike z Jesenic 7:6. Po prikazani igri in po prilikah za dosego gola, bi Jeseničani zaslužili zmago, toda športna sreča jim je obrnila hrbet. Vse gole so prejeli v glavnem po krivdi obrambe. Z nekaj hitrim protinapadi, so Celjani odnesli obe točki z Jesenic in si skoraj zanesljivo zagotovili tretje mesto tudi v končni razvrstitvi:

LESTVICA:

Olimpija	7 7 0 0 72:9	14
Kr. gora	5 3 0 2 33:38	6
Celje	5 2 0 3 21:38	4
Slavija	1 0 0 1 11:17	0
Jesenice	6 0 0 6 20:45	0

M. Cimirotić

Troboj pionirjev smučarjev

V nedeljo, 9. januarja, je bilo v Feistritzu pri Spittalu na Koroškem tekmovanje pionirskih vrst Koroške, Julijske krajine in Gorenjske v veleslalomu. Tekmovanje sodi v okvir prireditev Alpe Adria. Kot gosti so nastopili tudi pionirji iz Bolgarije. V ekipni uvrstitvi (štela sta iz vsake kategorije po dva nastopajoča) je dosegla prvo mesto Koroška, drugo mesto Gorenjska in tretje Julijska krajina. Bolgari so bili izven

konkurence četrti. Tekmovalci Koroške so v vseh štirih kategorijah dosegli prvo mesto. Od Gorenjcev sta imela najmanjši zaostanek za prvkom starejša pionirja Sašo Oblak z Jesenic in Zibler iz Tržiča. Zmagal je Steinhäler, ki je državni prvak Avstrije. Za primerjavo rezultatov velja omeniti, da so vsi nastopili na isti progi.

Ostali rezultati:

mlajši pionirji: 1. Ortner — Koroška, 1:00,59, 5. Valič — Gorenjska, 1:08,01, 15. Lukanc — Gorenjska, 1:12,15, 16. Štefe — Gorenjska, 1:12,48. Vseh nastopajočih 60, uvrščenih 40.

Starejši pionirji: 1. Steinhäler, Koroška, 0:59,42, 4. Oblak, Gorenjska, 1:01,85, 5. Zibler, Gorenjska, 1:01,93, 20. Križaj, Gorenjska, 1:08,46, 31. Gasar, Gorenjska, 1:15,45.

Mlajše pionirke: 1. Zuber, Koroška, 1:02,53, 4. Tome, Gorenjska, 1:12,33, 5. Oblak, Gorenjska, 1:12,63, 7. Caf, Gorenjska, 1:21,15.

Starejše pionirke: 1. Wieser, Koroška, 1:00,67, 4. Urh, Gorenjska, 1:08,26, 8. Čop P., Gorenjska, 1:33,12, 9. Križaj, Gorenjska, 1:34,36.

Pionirka je nastopilo samo po 12 v vsaki kategoriji in so tekmoval samo za ekipno tekmovanje. T. S.

POKAL VITRANC 72 — Gregor Klančnik izroča posebno darilo smučarske zveze — Poljaku Bachledu, kot najboljšemu tekmovalcu drugega dne